

Informe Anual 2008 Annual Report

Crédit Andorrà

al vostre servei i al servei del país

Resum comparatiu de dades financeres dels darrers cinc anys
Grup Crèdit Andorrà

	2008	2007	2006	2005	2004
Dades més importants del Balanç (importos en milers d'euros)					
Caixa i bancs	1.717.016	1.235.135	1.113.092	1.164.827	1.181.454
Inversió creditícia	2.902.788	2.750.436	2.443.606	1.942.398	1.111.770
Dipòsits de clients	4.879.467	3.821.540	3.258.707	2.879.458	2.060.498
Dipòsits de valors i altres títols en custòdia de tercers (*)	3.933.301	6.461.448	7.003.841	6.499.132	4.125.570
Ràtios (%)					
Fons propis / Dipòsits de clients	13,33	14,24	16,37	17,42	22,85
Fons propis / Inversió creditícia	22,41	19,79	21,83	25,82	42,35
Inversió creditícia / Dipòsits de clients	59,49	71,97	75,51	67,75	55,97
Resultats / Mitjana Capital + Reserves	14,74	25,31	25,47	22,31	18,57
Resultats / Mitjana actius totals	1,57	2,79	2,83	2,84	2,75
Solvència	20,37	18,84	20,94	19,92	32,08
Liquiditat	70,08	60,46	57,22	66,71	97,66
Despeses Explotació menys Tributs / Marge Ordinari	31,26	22,00	23,05	26,06	23,47
Altres dades					
Nombre d'empleats	468	412	401	411	281
Nombre d'oficines (Crèdit Andorrà SA)	21	21	24	24	17

(*) Vegeu la nota 18 de l'informe anual.

Índex

Resum comparatiu de dades financeres
dels darrers cinc anys

Presentació

Carta del Consell d'Administració 2

Estats financers

Grup Crèdit Andorrà

Balanços de situació consolidats 6

Comptes d'ordre consolidats 9

Compte de Pèrdues i Guanys consolidat 10

Estat d'origen i d'aplicació
dels fons consolidat 12

Notes als estats financers consolidats 14

Informe dels Auditors 55

Informe RSC 57

Resum d'activitats de la Fundació Crèdit Andorrà 64

Xarxa d'oficines 70

Annual Report 2008 72

Crèdit Andorrà

Presentació

Durant el 2008 la crisi financera internacional s'ha estés pels principals mercats i ha tingut un impacte negatiu en l'economia mundial i, consegüentment, en tots els sectors i agents econòmics, especialment en les entitats financeres.

L'esclat de l'enorme bombolla especulativa dels actius immobiliaris als Estats Units va ser el desencadenant de la crisi, que es va accentuar amb l'absència de regulació sobre les hipoteques *subprime* i amb l'alt grau d'endeutament del sector financer. L'actual situació financera i econòmica ha comportat una contracció de la demanda i, per tant, la desacceleració de l'economia i el deteriorament del mercat laboral, del consum i de la inversió.

Una situació que ens ha conduït a una inestabilitat dels mercats financers sense precedents, disparant-se la volatilitat i l'aversion al risc. Al 2008, els principals índexs borsaris han caigut a l'entorn del 40%, magnituds similars a les del 1929 o el 1987.

S'han succeït fallides empresarials, nacionalitzacions bancàries i intervencions dels bancs centrals de les principals economies, adoptant polítiques per contrarestar la manca de liquiditat i reobrir els mercats de finançament interbancari. Els governs han millorat els fons de garantia dels dipòsits, han injectat capital públic a les entitats bancàries, han aprovat avals públics i han creat fons per a l'adquisició temporal d'actius financers. Però, tot i les mesures aplicades, la crisi financera s'ha anat empitjorant, estenent-se a països i segments de mercat no afectats amb anterioritat, posant de manifest incerteses sobre la seva intensitat i la seva duració.

L'estimació del creixement mundial per al 2009 es calcula per sota de l'1%. El creixement del PIB americà i europeu s'estimen negatius. Els únics països que mostren signes positius són els emergents, principalment la Xina, amb una estimació del creixement del 6,5% per al 2009.

L'economia andorrana també s'ha vist influenciada per l'entorn. S'han continuat manifestant símptomes d'alentiment durant el 2008 i els principals indicadors fan preveure un descens del ritme de l'activitat en tots els sectors tradicionals que han estat els pilars de l'economia andorrana, com el sector financer, el comerç, el turisme i la construcció.

El balanç consolidat del Grup Crèdit Andorrà el 31 de desembre de 2008 situa el total del volum de negoci en 11.715 milions d'euros, on es destaca una forta migració dels recursos de tercers gestionats fora de balanç, que s'han reduït en un 38%, cap a dipòsits, productes de menor risc i, per tant, de menor marge, que han arribat als 4.879,5 milions d'euros, un 27,7% més que l'any anterior. Aquest increment de la posició de dipòsits i de fons de mercat monetari, com a mesura defensiva i prudent degut a l'agreujament de la crisi existent als mercats financers, ens ha situat en una favorable posició de liquiditat.

Per altra banda, tot i que la concessió de crèdits s'ha alentit significativament a causa d'una menor demanda i que s'està duent a terme una política més conservadora d'avaluació del risc, que comporta una línia més restrictiva en la concessió dels crèdits, la inversió creditícia ha augmentat aquest 2008 un 5,5%, assolint la xifra de 2.902 milions d'euros.

En aquest context, el marge ordinari ha estat de 183,3 milions d'euros i el marge d'explotació, de 90 milions d'euros. S'ha fet un esforç important de contenció de la despesa que ens ha permès mantenir una bona ràtio d'eficiència del 31,26%. En conseqüència, el resultat net consolidat del Grup Crèdit Andorrà ha estat de 85 milions d'euros.

Les nostres ràtios de solvència i liquiditat, amb un 20,37% i un 70,08%, continuen estant molt per sobre dels mínims legals establerts, que són el 10% i el 40%, respectivament, i mostren, per una banda, una còmoda posició en el mercat interbancari i, per altra banda, la tendència dels clients cap a actius en balanç.

Tot i que aquesta tendència té impacte directe en la rendibilitat del negoci, cal indicar que hem aconseguit mantenir la nostra quota de mercat en volum de negoci i millorar-la en resultats.

En relació amb els objectius del pla estratègic 2007-2010, podem destacar el procés d'internacionalització i, en concret, el pla d'expansió a Llatinoamèrica i la implantació de la nova plataforma informàtica. Addicionalment, i per

Presentació

tal de fer front a l'actual conjuntura econòmica, el pla estratègic s'ha complementat puntualment amb la posada en marxa d'un pla de millora de resultats.

En relació amb el primer objectiu, durant el 2008 hem continuat amb el nostre procés d'expansió internacional per tal de garantir el creixement i la competitivitat del nostre Grup. S'ha creat el Banco Crèdit Andorrà (Panamá) que va iniciar la seva activitat el 17 de novembre de 2008 i, des d'aleshores, ofereix als clients serveis financers i assessorament global. El 18 de desembre del 2008 es va obtenir la llicència per a l'obertura d'una oficina de representació a l'Uruguai. Aquesta oficina promocionarà el nostre Grup en la zona del Mercosur.

En l'àmbit de les assegurances, hem iniciat un procés d'internacionalització cap a Espanya que s'ha materialitzat amb una participació majoritària (76%) en el *holding* ERM, una consultoria i correduria d'assegurances amb seu a Barcelona.

Aquests projectes de negoci ja són una realitat i complementen la nostra presència internacional a Suïssa (Ginebra) a través de Private Investment Management, societat gestora de patrimonis; a Luxemburg, a través de dues societats d'inversió, Crediinvest SICAV i la de recent creació Investcrèdit SICAV, i a Espanya (Madrid) a través de la gestora Valira Capital Asset Management.

Pel que fa al segon objectiu, el pla estratègic contempla el fet de potenciar tecnològicament el Banc amb la implementació d'una nova i moderna plataforma que ens permetrà fer front amb rapidesa i fiabilitat als canvis de futur, als projectes internacionals i a la constant innovació tecnològica del sector. Està previst que la nova plataforma estigui operativa l'1 de gener de 2010.

I, en tercer lloc, destaquem que s'ha posat en marxa un pla de millora per tal de minimitzar l'impacte de l'actual conjuntura econòmica en els resultats. El pla incorpora iniciatives tals com: la gestió de la morositat, l'optimització dels preus i la reducció de les despeses.

Tot i la complexitat de l'entorn econòmic hem assolit importants reconeixements durant el 2008. Hem obtingut el Premi The Banker al millor "Banc de l'Any d'Andorra 2008", i Crediinvest, la nostra societat gestora de fons d'inversió, ha aconseguit la certificació ISO 9001:2000, la renovació de la certificació GIPS (Global Investment Performance Standards) i l'adopció dels principis establerts en les directives comunitàries MIFID. D'altra banda, Fitch Ratings ha mantingut els ràntings de la nostra Entitat i, per tant, hem renovat un any més un ràting a llarg termini A, un ràting a curt termini F1, un ràting individual B i un ràting de suport 3, amb perspectiva estable. Aquest fet és especialment rellevant donat l'actual entorn del sistema financer internacional. Segons Fitch, aquests ràntings continuen sent "un reflex de la posició de lideratge de l'entitat en el mercat andorrà, d'una gestió conservadora i d'una sòlida rendibilitat" i confirmen "la saludable qualitat dels actius, la important liquiditat i la forta capitalització del banc".

En relació amb el nostre compromís institucional de política de responsabilitat social envers la nostra comunitat i el medi ambient, treballem per al benestar i qualitat de vida de la nostra comunitat, principalment a través de la Fundació Crèdit Andorrà. En termes generals, la inversió global del Grup durant el 2008 ha representat un 1,67% dels beneficis. Se n'ha destinat un 24% a educació, un 38% a cultura, un 20% a programes socials, un 5% a col·laboracions mediambientals i, finalment, un 13% a col·laboracions per al desenvolupament econòmic i a la projecció internacional d'Andorra.

El nostre repte com a primer grup financer d'Andorra és continuar sent una empresa sostenible i de referència dins del sector financer internacional, i que això aportï qualitat i creixement a l'economia andorrana. Volem garantir valors tradicionals del sector com l'ètica, la prudència i el rigor professional, tots ells molt arrelats dintre de la nostra cultura empresarial i fer prevaler, ara més que mai, el nostre compromís amb els clients i amb el país, amb la voluntat de continuar sent el seu banc de confiança.

El Consell d'Administració

Exercici 2008

President del Consell d'Administració

Antoni Pintat Santolària

Vicepresident

Jaume Casal Mor

Conseller Delegat / Secretari

Josep Peralba Duró

Consellera

Rosa Pintat Santolària

Consellera

Maria Reig Moles

Conseller

Josep Vidal Martí

Balanços de situació consolidats a 31 de desembre de 2008 i 2007

Grup Crèdit Andorrà

ACTIU

	2008	Euros (milers)	2007 (*)
Caixa i bancs centrals de l'OCDE	31.496		19.349
Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF) (notes 4 i 19)	46.245		46.245
Intermediaris financers (notes 4 i 5)	1.677.766		1.210.077
Intermediaris financers a la vista	134.706		73.481
Bancs deutors a termini	1.550.814		1.142.305
Fons de provisió per a insolvències	-7.754		-5.709
Inversions creditícies (notes 4 i 5)	2.882.289		2.732.012
Préstecs i crèdits a clients	2.694.799		2.602.980
Descoberts en comptes de clients	178.391		112.353
Cartera d'efectes de clients	29.598		35.103
Fons de provisió per a insolvències	-20.499		-18.424
Cartera de valors (notes 4 i 6)	888.364		528.632
Obligacions i altres títols de renda fixa	816.360		418.895
Fons de provisió per a insolvències	-2.654		-2.344
Fons de fluctuació de valors	—		-5.563
Participacions en empreses del grup	22.118		18.747
Altres participacions	24.827		25.182
Fons de fluctuació de valors	—		—
Accions i altres títols de renda variable	14.844		14.948
Fons de fluctuació de valors	-2.143		-2.109
Organismes d'inversió	15.012		60.876
Actius immaterials i despeses amortitzables (notes 2.4 i 7)	133.679		149.678
Fons de comerç	195.668		195.668
Actius immaterials i despeses amortitzables	52.225		43.889
Fons d'amortització	-114.214		-89.879
Actius materials (nota 7)	247.229		111.545
Actius materials	360.154		218.686
Fons d'amortització	-112.925		-105.191
Fons de provisió per a depreciació	—		-1.950
Comptes de periodificació (nota 12)	69.389		80.277
Interessos meritats i no cobrats	62.129		79.563
Despeses pagades per anticipat	7.260		714
Altres actius	41.523		32.313
Operacions en curs	37.430		27.759
Existències	583		552
Opcions adquirides	3.510		4.002
Total actiu	6.017.980		4.910.128

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les notes 1 a 21 adjuntes formen part integrant dels estats financers consolidats.

PASSIU

	2008	Euros (milers)	2007 (*)
Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF)	61.020		63.217
Creditors (nota 4)	4.885.100		3.943.713
Bancs i entitats de crèdit	5.633		122.173
Dipòsits de clients	4.879.467		3.821.540
Deutes representats per títols (nota 4)	83.504		16.312
Fons de provisions per a riscos i càrregues (nota 8)	2.742		2.918
Provisions per a pensions i obligacions similars	—		—
Provisions per a passius contingents	392		912
Altres provisions	2.350		2.006
Fons per a riscos generals (nota 11)	53.281		64.620
Passius subordinats (nota 11)	150.000		150.000
Comptes de periodificació (nota 12)	52.268		37.656
Despeses meritades i no pagades	51.165		36.431
Ingressos cobrats per anticipat	1.103		1.225
Altres passius	43.869		37.458
Operacions en curs	26.549		19.526
Opcions emeses	2.498		2.885
Proveïdors i altres creditors	14.822		15.047
Interessos minoritaris	801		—
Capital Social (nota 11)	70.000		70.000
Reserves (nota 11)	565.390		448.233
Reserva legal	7.000		7.000
Reserva en garantia	33.063		33.063
Reserves voluntàries	377.850		361.196
Reserva de revaloració	115.562		13.934
Reserva de consolidació	31.915		33.040
Resultats (notes 10 i 11)	50.005		76.001
Resultat de l'exercici en curs	85.005		128.001
Resultats d'exercicis anteriors pendents d'afectació	—		—
Dividends a compte	-35.000		-52.000
Total passiu	6.017.980		4.910.128

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les notes 1 a 21 adjuntes formen part integrant dels estats financers consolidats.

Comptes d'ordre consolidats a 31 de desembre de 2008 i 2007

Grup Crèdit Andorrà

	2008	Euros (milers)	2007 (*)
Passius contingents	256.549		264.555
Garanties, caucions, fiances i avals atorgats	253.685		260.694
Crèdits documentaris emesos o rebuts i confirmats als clients	2.864		3.861
Compromisos i riscos contingents	488.298		621.825
Compromisos i riscos de naturalesa operacional	449.147		582.608
Compromisos i riscos de naturalesa actuarial	12.227		13.399
Altres compromisos i riscos contingents	26.924		25.818
Operacions de futur (nota 14)	3.749.051		6.420.742
Compravenda no vençuda de divises	2.785.041		3.970.074
Operacions sobre instruments financers a termini	959.971		2.435.150
Altres operacions de futur	4.039		15.518
Dipòsits de valors i altres títols en custòdia (nota 18)	4.618.022		6.833.293
Dipòsits de valors i altres títols en custòdia de tercers	3.933.301		6.461.448
Dipòsits de valors i altres títols en custòdia propis	684.721		371.845
Altres comptes d'ordre amb funcions exclusives de control administratiu (nota 18)	775.296		1.109.961
Garanties i compromisos rebuts	404.973		495.656
Altres comptes d'ordre	370.323		614.305

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les notes 1 a 21 adjuntes formen part integrant dels estats financers consolidats.

Compte de Pèrdues i Guanys consolidat per als exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2008 i 2007

Grup Crèdit Andorrà

	Euros (milers)	
	2008	2007 (*)
Interessos i rendiments assimilats	247.784	200.362
INAF i intermediaris financers a la vista	3.341	3.693
D'inversions creditícies	222.589	179.326
D'obligacions i altres títols de renda fixa	21.854	17.343
Interessos i càrregues assimilables	-182.004	-132.804
INAF i intermediaris financers	-4.289	-9.576
De dipòsits de clients	-169.002	-115.728
De deutes representats per títols	-1.243	—
De passius subordinats	-7.470	-7.500
Del fons de pensions intern	—	—
Rendiments de valors de renda variable	537	409
D'altres participacions	339	338
D'accions i altres títols de renda variable	198	71
Marge financer	66.317	67.967
Comissions per serveis netes (nota 12)	98.153	149.529
Comissions meritades per serveis prestats	110.410	166.441
Comissions meritades per serveis rebuts	-12.257	-16.912
Resultats d'operacions financeres	18.450	22.741
Dotacions netes al fons de fluctuació de valors (nota 6)	-41	-2.274
Resultats per diferències de canvi	10.647	14.994
Resultats d'operacions amb valors	3.483	5.541
Resultats d'operacions de futur	716	-408
Participació en pèrdues / beneficis de societats posades en equivalència	3.620	4.829
Altres	25	59
Altres resultats ordinaris	360	438
Marge ordinari	183.280	240.675

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les notes 1 a 21 adjuntes formen part integrant dels estats financers consolidats.

	2008	Euros (milers)	2007 (*)
Marge ordinari	183.280		240.675
Despeses de personal	-35.805		-31.945
Personal, Consell d'Administració i indemnitzacions	-27.618		-23.960
Seguretat Social	-3.012		-2.850
Dotacions ordinàries a altres organismes de previsió (notes 3.9 i 9)	-2.313		-2.178
Altres despeses de personal	-2.862		-2.957
Despeses generals (nota 12)	-37.062		-41.875
Material	-984		-1.325
Serveis externs	-20.508		-19.682
Tributs	-15.570		-20.868
Amortitzacions d'actius netes de recuperacions	-22.319		-21.032
Dotació al fons d'amortització per a actius immaterials i materials	-22.319		-21.032
Provisions per a depreciació d'actius netes de recuperacions	1.950		—
Dotació al fons de provisió per a depreciació de l'immobilitzat material	—		—
Recuperacions dels fons de provisió	1.950		—
Marge d'explotació	90.044		145.823
Provisions per a insolvències netes de recuperacions (notes 5 i 6)	-9.258		-12.677
Dotacions al fons de provisió per a insolvències	-9.258		-12.677
Recuperacions del fons de provisió per a insolvències	—		—
Provisions per a riscos i càrregues netes de recuperacions (nota 8)	-373		-953
Dotacions al fons de provisió per a riscos i càrregues	-886		-953
Recuperacions del fons de provisió per a riscos i càrregues	513		—
Dotacions al fons per a riscos generals (nota 11)	—		-4.166
Resultats ordinaris	80.413		128.027
Resultats extraordinaris (nota 12)	4.933		-26
Recuperacions del fons de provisió per a riscos generals (nota 11)	11.351		2.169
Altres resultats extraordinaris	-6.418		-2.195
Resultat de l'exercici	85.346		128.001
Resultats atribuïts a la minoria	341		—
Resultats atribuïts al Grup	85.005		128.001

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les notes 1 a 21 adjuntes formen part integrant dels estats financers consolidats.

Estat d'origen i d'aplicació dels fons consolidat per als exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2008 i 2007

Grup Crèdit Andorrà

ORIGEN DELS FONDS

	2008	Euros (milers)	2007 (*)
Recursos generats per les operacions	100.076		162.081
Resultat de l'exercici	85.005		128.001
Dotacions netes al fons de provisions per a insolvències	9.258		12.677
Dotacions netes al fons de depreciació d'actius			
Dotacions netes al fons de fluctuació de valors	41		2.274
Dotacions a altres fons	373		953
Altres	-13.300		1.997
Amortitzacions d'actius materials i immaterials	22.319		21.032
(Benefici)/pèrdua per venda d'immobilitzat			-24
Resultats aportats per societats posades en equivalència	-3.620		-4.829
Variació positiva de passius menys actius	22.702		39.373
Caixa	—		12.917
INAF i intermediaris financers	—		1.132
Altres conceptes	22.702		25.324
Increment net de passius	1.125.119		566.827
Creditors - Clients	1.057.927		562.833
Passius subordinats			
Deutes representats per títols	67.192		3.994
Disminució neta d'actius	—		—
Cartera de valors menys participacions	—		—
Venda d'inversions permanents	301		37
Vendes de participacions	301		—
Vendes d'immobilitzat	—		37
Total origen dels fons	1.248.198		768.318

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les notes 1 a 21 adjuntes formen part integrant dels estats financers consolidats.

APLICACIÓ DELS FONDS

	2008	Euros (milers)	2007 (*)
Recursos aplicats en les operacions	-289		32.161
Aplicacions dels altres fons	—		25.324
Altres	-289		6.837
Variació positiva d'actius menys passius	588.470		235.927
INAF i intermediaris financers	588.470		193.181
Altres conceptes	—		42.746
Disminució neta de passius	—		—
Creditors - Clients	—		—
Deutes representats per títols	—		—
Increment net d'actius	526.393		396.643
Caixa	12.147		—
Inversions creditícies - Clients	157.490		314.103
Cartera de valors menys participacions	356.756		82.540
Compres d'inversions permanents	38.840		6.803
Compres de participacions	413		5.359
Compres d'immobilitzat i intangibles	38.427		1.444
Recursos aplicats per les activitats de finançament	94.784		96.784
Dividend complementari de l'exercici anterior	35.000		35.000
Dividend a compte de l'exercici	50.000		52.000
Altres partides de fons propis	9.784		9.784
Total aplicació dels fons	1.248.198		768.318

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les notes 1 a 21 adjuntes formen part integrant dels estats financers consolidats.

Notes als estats financers consolidats a 31 de desembre de 2008 i 2007

Grup Crèdit Andorrà

Nota 1 Identitat del Banc i activitats

Crèdit Andorrà SA (en endavant, el Banc), autoritzada l'any 1949, és una societat anònima que té per objecte social la pràctica de l'activitat bancària, que exerceix en l'àmbit de la banca comercial i de la banca privada, i està subjecta a la normativa i regulació de les entitats financeres operants a Andorra.

El domicili social del Banc està situat a l'Avinguda Meritxell, 80, d'Andorra la Vella, Principat d'Andorra.

Crèdit Andorrà SA és la societat dominant del Grup, i juntament amb les seves participades, que s'esmenten en la nota 2.3, formen el Grup Crèdit Andorrà (en endavant, el Grup).

Nota 2 Bases de presentació i principis de consolidació

2.1 Aprovació per la Junta General d'Accionistes

Els estats financers anuals consolidats del Grup de l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2007 van ser aprovats per la Junta General d'Accionistes del Banc el 24 d'abril de 2008.

Els estats financers anuals consolidats del Grup, del Banc i de gairebé la totalitat de les entitats integrades dins del Grup corresponents a l'exercici 2008 es troben pendants d'aprovació per les seves respectives Juntes Generals d'Accionistes. No obstant això, el Consell d'Administració del Banc considera que seran aprovats sense canvis.

2.2 Presentació del Pla Comptable del Sistema Financer Andorrà

Aquests estats financers consolidats han estat formulats pels administradors del Banc a partir dels registres comptables dels bancs i societats que componen el Grup, i s'han preparat d'acord amb el Pla Comptable del Sistema Financer Andorrà aprovat pel Govern d'Andorra el 19 de gener de 2000, amb l'objectiu de presentar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, dels resultats consolidats i dels recursos obtinguts i aplicats pel Grup.

L'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF) és l'òrgan encarregat de la supervisió i control de les entitats integrades en el Sistema Financer Andorrà, així com també de la implementació i aplicació del Pla Comptable i la normativa aplicable a aquestes entitats.

En la nota 3 es resumeixen els principis i polítiques comptables i els criteris de valoració més significatius aplicats en la preparació dels estats financers.

No hi ha cap principi comptable o criteri de valoració de caràcter obligatori i amb efecte significatiu en els estats financers que s'hagi deixat d'aplicar.

2.3 Principis de consolidació

Segons el Pla Comptable del Sistema Financer Andorrà, existeix una relació de domini d'una entitat dominant sobre una entitat dependent quan la primera, de manera directa per si mateixa, o indirecta a través d'altres persones o entitats que actuen pel seu compte o concertadament amb ella:

- posseeixi la majoria dels drets de vot, o pugui disposar, en virtut d'acords convinguts amb altres socis, de la majoria dels drets de vot de la segona;
- tingui la facultat, o, de fet, l'hagi exercit, de nomenar o destituir la majoria dels membres de l'òrgan d'administració;

- hagi nomenat, exclusivament amb els seus vots, almenys la meitat més un dels membres de l'òrgan d'administració de la segona, o
- controlï l'òrgan d'administració perquè almenys la meitat més un dels membres de l'òrgan d'administració de la segona siguin consellers o alts directius, directament o indirectament, de la primera.

Constitueixen un mateix grup econòmic les entitats que, amb independència de la seva forma jurídica, activitat o domicili social constitueixen:

- una unitat de decisió perquè alguna d'elles exerceixi, de manera directa o indirecta, la direcció única de les altres o bé perquè la referida direcció sigui exercida per una o diverses persones físiques que actuen sistemàticament de manera concertada, i
- una unitat econòmica de risc perquè la seva solvència, capacitat de generació de fons o viabilitat futura depengui estretament d'algun dels seu components.

En tot cas s'entenen com a grup econòmic les entitats dominants i les seves dependents.

Són entitats multigrup les no incloses en el grup econòmic, però que són gestionades per una o diverses entitats del grup, i que participen en el seu capital social, conjuntament amb una altra o altres que en siguin alienes. S'entén que hi ha gestió conjunta sobre una entitat quan, a més de participar directament o indirectament en el capital, es produeix alguna de les circumstàncies següents:

- s'hagi establert la gestió conjunta en els estatuts socials, o
- hi hagi pactes o acords que permetin als socis l'exercici del dret de veto en la presa de decisions socials.

Tenen la consideració d'entitats associades les no incloses en el grup econòmic però que compleixen els dos requisits següents:

- una o diverses entitats del grup participen directament o indirectament en el capital social de l'entitat, i
- hi ha creada una relació duradora contribuent a la seva activitat.

Es presumeix que es compleixen els esmentats requisits quan una o diverses entitats del grup posseeixen una participació directa o indirecta en el capital de l'empresa, almenys, del 20%, o del 3% si cotitza en mercats reglamentats.

Mètodes de consolidació

S'aplica la integració global quan l'entitat a consolidar té una activitat no diferenciada (entitat del sistema financer o entitat instrumental i/o auxiliar, bàsicament) i pertany al grup econòmic.

El mètode d'integració global consisteix en substituir el valor comptable de la participació i els fluxos derivats d'aquesta situació pels actius i passius, i pels ingressos i despeses de la societat participada, és a dir, s'afegeixen o se sumen en el balanç i en el compte de pèrdues i guanys de la societat matriu les partides de les filials a consolidar que formen part del grup, substituint els valors comptables de les participacions pels actius i passius de les societats a consolidar.

Tots els saldos significatius de balanç i dels comptes de fora de balanç, és a dir, crèdits, deutes i compromisos existents entre entitats del Grup, han estat eliminats.

Els ingressos i despeses lligades a operacions significatives entre entitats consolidades s'han eliminat i no afecten el resultat del Grup, els resultats produïts per operacions internes s'han eliminat i diferit fins a la seva realització enfront de tercers.

La diferència entre el valor comptable de les societats consolidades per integració global i els seus fons propis a final d'any s'incorpora a les reserves de consolidació.

Els comptes de les entitats consolidades es regeixen per les mateixes normes de classificació, de valoració, d'amortització i de provisionament.

La consolidació dels resultats generats per les societats dependents adquirides en un exercici es realitza prenent en consideració únicament els relatius al període comprès entre la data d'adquisició i el tancament d'aquest exercici.

En el cas de les consolidacions per integració global, es distingeix en el resultat consolidat la part corresponent al grup, en funció del percentatge de la participació, i la part corresponent a la minoria, és a dir, que no pertany al grup. En el passiu del balanç, la partida "Interessos minoritaris" reflecteix la part que no forma part dels fons propis i que correspon als minoritaris.

S'aplica el mètode de posada en equivalència quan l'entitat a consolidar és una societat associada, quan pertany al grup econòmic però té una activitat diferenciada, i quan és una societat multigrup amb activitat diferenciada.

En el mètode de consolidació per posada en equivalència se substitueix el valor comptable de la participació pel percentatge que correspon de fons propis de la participada, amb l'ajustament al passiu, si s'escau, de les diferències entre la inversió i els fons propis de la societat posada en equivalència. En consolidacions posteriors, les variacions dels fons propis (si són negatives, fins a la diferència entre els fons propis de l'anterior consolidació i el valor comptable de la inversió) es presenten segons allò que estableix el comunicat 162/05 de l'INAF, dins l'apartat "Participació en (pèrdues) / beneficis de societats posades en equivalència" del compte de pèrdues i guanys dels estats financers per la part corresponent als resultats de l'entitat participada. En els altres casos, les variacions de fons propis tenen una contrapartida directa al passiu "Reserves de consolidació".

Entitats consolidades

Aquests estats financers consolidats inclouen les següents societats participades, consolidades pel principi d'integració global i proporcional (en milers d'euros):

2008	Domicili	Activitat	Mètode de consolidació	Auditor	% de participació	Fons propis	Beneficis/pèrdues	Dividends pagats
Crediinvest SA (*)	Andorra	Gestora de Fons	Global	KPMG	100%	1.036	2.300	2.738
Crèdit Inicatives SA (*)	Andorra	Capital Risc	Global	—	100%	13.932	60	—
Patrigest	Andorra	Patrimonial	Global	—	100%	2.046	30	—
Crèdit Capital								
Immobiliari SAU (**)	Andorra	Patrimonial	Global	—	100%	9.997	1.954	—
Crèdit Andorrà								
Preference Ltd.	Cayman	Financera	Global	—	100%	1	—	—
Valira Asset		Assessorament						
Management SL	Espanya	d'inversions	Global	KPMG	60%	2.001	853	—
Crèdit Andorrà								
Panamà Holding SA	Panamà	Banca	Global	KPMG	100%	5.026	-135	—

(*) Percentatges de participació directa i indirecta.

(**) Anteriorment CaixaBank SA.

2007	Domicili	Activitat	Mètode de consolidació	Auditor	% de participació	Fons propis	Beneficis/pèrdues	Dividends pagats
Crediinvest SA (*)	Andorra	Gestora de Fons	Global	KPMG	100%	1.474	3.038	2.966
Crèdit Iniciatives SA (*)	Andorra	Capital Risc	Global	—	100%	13.872	241	—
Patrigest	Andorra	Patrimonial	Global	—	100%	1.824	211	—
Crèdit Capital Immobiliari SAU (**)	Andorra	Banca	Global	E&Y	100%	149.775	4.392	10.841
Crèdit Andorrà Preference Ltd.	Cayman	Financera	Global	—	100%	1	—	—
Valira Asset Management SL	Espanya	Assessorament d'inversions	Proporcional	KPMG	60%	1.400	389	—

(*) Percentatges de participació directa i indirecta.

(**) Anteriorment CaixaBank SA.

Crèditinvest SA és una societat gestora de fons d'inversió, dels quals Crèdit Andorrà SA actua com a dipositori. Aquesta societat, així com els fons, estan sotmesos a la supervisió i control de l'INAF. El dividend rebut l'any 2008 correspon a 838 milers d'euros del dividend complementari de l'exercici 2007, i a 1.900 milers d'euros del dividend a compte de l'exercici 2008.

Crèdit Iniciatives SA és una societat de capital risc.

Patrigest SA és una societat patrimonial de tinença i gestió d'actius.

Crèdit Capital Immobiliari SAU

El 31 de juliol de 2005, Crèdit Andorrà va adquirir el 100% de l'entitat bancària andorrana CaixaBank SA, entitat constituïda l'1 d'agost de 1997, la qual tenia com a objecte social la continuïtat de les activitats pròpies del negoci bancari que, fins aquesta data, duïen a terme les oficines obertes al Principat d'Andorra de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona ("la Caixa").

Amb data 26 de juliol de 2007, la Junta General d'Accionistes de la societat va aprovar determinats acords, entre els quals hi havia el canvi de denominació social a Crèdit Capital Immobiliari SAU, la modificació de l'objecte social per gestionar actius de Crèdit Andorrà SA o de qualsevol altra societat del Grup, així com també la renúncia a la llicència i a qualsevol autorització per operar com a entitat bancària.

Amb data 31 de juliol de 2007, l'INAF va procedir a la inscripció en els seus registres de la modificació de la denominació social de l'entitat bancària CaixaBank SA per la de Crèdit Capital Immobiliari SAU.

Amb data 26 d'octubre de 2007 es va trametre al Govern d'Andorra la corresponent sol·licitud dels esmentats canvis. Posteriorment, amb data 6 de desembre de 2007, el Govern d'Andorra va autoritzar el canvi de denominació social, així com la modificació de l'objecte social.

A començament de l'any 2008 es va exercir l'opció de compra dels immobles de Crèdit Capital Immobiliari SAU (anteriorment denominada CaixaBank SA) en funció d'allò estipulat al contracte original (vegeu la nota 7.2).

Amb data 4 d'abril de 2008, previ informe favorable de l'INAF de 17 de març de 2008, el Govern d'Andorra va concedir la renúncia a la llicència bancària.

Amb data 30 de juny de 2008, com a conseqüència del canvi d'objecte social i atès el volum innecessari de reserves voluntàries, a causa de la nova activitat, es va procedir a efectuar una devolució de l'aportació al soci únic, Crèdit Andorrà SA, per un import de 141.732 milers d'euros.

Crèdit Andorrà Preference Ltd. és una societat filial 100% Crèdit Andorrà, creada el desembre de 2005 per a l'emissió d'accions preferents (vegeu la nota 11).

Valira Asset Management SL, fundada el gener de 2007 i amb seu social a Madrid (Espanya), és una societat dotada amb una estructura completa per a la gestió i l'assessorament d'inversions en l'àrea de *Hedge Funds*. Actualment disposa de les pròpies eines per a la gestió i el control de riscos.

El setembre de 2007, Crèdit Andorrà SA es va incorporar com a soci majoritari amb una participació del 60%.

A 12 de desembre de 2007, la Comissió Nacional del Mercat de Valors espanyola va autoritzar a Valira Asset Management SL a constituir una Societat Gestora d'Institucions d'Inversió Col·lectiva sota la denominació de Valira Capital Asset Management S.G.I.I.C., SA amb l'objecte social exclusiu de desenvolupament de les activitats permeses a les societats gestores que estableix l'article 40 de la Llei 35/2003, de 4 de novembre de l'Estat espanyol.

Crèdit Andorrà Panamá Holding SA

La Superintendencia de Bancos de Panamá (autoritat supervisora en aquell país) va autoritzar, el mes de setembre de 2008, una llicència internacional bancària a Crèdit Andorrà.

Banco Crèdit Andorrà (Panamá) SA, societat participada 100% per **Crèdit Andorrà Panamá Holding SA**, va obrir el passat 17 de novembre de 2008, i la seva principal activitat és la gestió de patrimonis, posant a disposició dels clients una àmplia gamma de serveis financers i assessorament global. El naixement de Banco Crèdit Andorrà (Panamá) s'emmarca dins de l'estratègia d'internacionalització del Grup Crèdit Andorrà per Amèrica Llatina.

Així mateix, el Banc, seguint el seu pla d'expansió internacional, ha obtingut del Banco Central de l'Uruguai, amb data 18 de desembre de 2008, la llicència per obrir una oficina de representació a Montevideo que permetrà la promoció del Grup en un mercat de futur com és la zona del Mercat Comú del Sud (Mercosur), un bloc comercial integrat per Argentina, Brasil, Uruguai i Paraguai, països que treballen per promoure el lliure intercanvi i moviment de béns dins la zona i per avançar cap a una integració política i cultural.

D'altra banda, com a part del seu pla de desenvolupament, el Banc té assumits compromisos d'inversió per l'import de 20.386 milers d'euros, subjectes a determinades autoritzacions regulatòries i tràmits administratius.

Les entitats del Grup consolidades pel mètode de posada en equivalència s'esmenten en les notes 6.1 i 6.2.

2.4 Comparació de la informació

La informació continguda en aquests estats financers de 2008 referida al 2007 es presenta, exclusivament, a efectes comparatius i, conseqüentment, no constitueix els estats financers consolidats del Grup de l'exercici 2007.

A efectes de facilitar la comparació de la informació, els saldos provinents de l'operació CaixaBank (vegeu la nota 2.3), que en els estats financers consolidats de l'any 2007 es presentaven com a diferències de consolidació, s'han reclassificat com a fons de comerç.

Les xifres contingudes en aquests estats financers consolidats estan expressades en milers d'euros.

Nota 3 Principis comptables i criteris de valoració aplicats

En l'elaboració dels estats financers corresponents a l'exercici 2008 s'han aplicat els principis i polítiques comptables i els criteris de valoració establerts per l'INAF en el Pla Comptable del Sistema Financer Andorrà. Els principals són els següents:

3.1 Principi d'empresa en funcionament

En la preparació dels comptes consolidats s'ha considerat que la gestió de les entitats incloses en el Grup continuarà en el futur. Per tant, l'aplicació de les normes comptables no ha estat dirigida a determinar el valor del patrimoni net consolidat a efectes de la seva transmissió global o parcial, ni l'import resultant en cas de la seva liquidació.

3.2 Principi de meritació

Els ingressos i les despeses es reconeixen comptablement en funció del seu període de meritació, aplicant-se el mètode financer per a aquelles operacions amb termini de liquidació superior a dotze mesos. L'única excepció es refereix als interessos relatius a préstecs molt dubtosos, que només es reconeixen com a ingrés quan es cobren.

En aplicació d'aquest principi, els comptes de periodificació recullen els ingressos / despeses meritats i no cobrats / pagades, i els ingressos / despeses cobrats / pagades per anticipat.

3.3 Principi del registre

Segons la pràctica bancària, les transaccions es registren en la data en què es produeixen, la qual pot ser diferent de la seva data de valor corresponent, que es pren com a base per al càlcul dels ingressos i les despeses per interessos.

3.4 Conversió de monedes estrangeres

Els actius i els passius en moneda diferent de l'euro es converteixen a euros als tipus de canvi vigents a la data del balanç, marcats per l'Agrupació de Bancs Andorrans (ABA), exceptuant els dipòsits en bancs en moneda estrangera coberts per contractes de compravenda de divises a termini. Aquests dipòsits es converteixen als tipus de canvi vigents en el moment de la formalització, i els guanys o pèrdues dels corresponents contractes de compravenda de divises a termini es reconeixen al llarg de la vida dels contractes en el compte de pèrdues i guanys. Els ingressos i despeses es converteixen als tipus de canvi vigents en el moment de les transaccions.

A continuació es detallen els principals tipus de canvi marcats per l'ABA a 31 de desembre de 2008:

US dòlars	1,4127
Francs suïssos	1,4980
Lliures esterlines	0,9789
Iens japonesos	127,73
Dòlars canadencs	1,7325

3.5 Provisions per a insolvències

A. Provisions específiques

La determinació de les provisions específiques es basa en directrius quantitatives i qualitatives regulades, i en l'anàlisi detallada de l'exposició al risc de crèdit, efectuada per la pròpia entitat, tenint en compte l'experiència de les pèrdues reals en matèria de crèdits i altres factors rellevants.

B. Provisions genèriques

El Grup comptabilitza un fons de provisions per a insolvències genèric de:

- L'1% de les inversions creditícies a clients i dels títols de renda fixa emesos per entitats no bancàries.
- El 0,5% de les inversions creditícies a entitats bancàries i institucions de crèdit, amb un termini superior a un dia hàbil, i dels títols de renda fixa emesos per entitats bancàries.

Les inversions creditícies per la part coberta per garanties dineràries contractualment pignorades i els riscos amb garantia pignorativa de valors cotitzats, amb el límit del valor de mercat d'aquests valors, els préstecs i crèdits hipotecaris, i els títols de renda fixa emesos per administracions centrals dels països de l'OCDE i d'Andorra o expressament garantits per aquests organismes, no comptabilitzen com a provisions genèriques.

C. Provisions per risc país

El Grup només opera amb corresponsals bancaris i institucions de crèdit establerts a Andorra o a països de l'OCDE. La cartera de valors es compon d'emissions efectuades a Andorra i l'OCDE, excepte per algun títol negociat en reconeguts mercats financers. Respecte a aquests títols, no es registra una provisió per risc país, ja que són negociats regularment i valorats a mercat diàriament per tal de reflectir el seu valor real.

3.6 Cartera de valors

Els valors que constitueixen la cartera de valors del Grup es presenten, atesa la seva classificació, segons els criteris següents:

Renda fixa

Els valors de renda fixa que integren la cartera del Grup es presenten, atesa la seva classificació, segons els criteris següents:

a) Els valors assignats a la cartera de negociació, que són títols que el Grup preveu vendre's abans del seu venciment, amb la finalitat de beneficiar-se a curt termini de les variacions en els preus, es presenten al seu valor de mercat. Les diferències generades en la valoració d'aquests títols sense tenir en consideració els cupons meritats es registren pel net en l'epígraf "Resultats d'operacions financeres – Resultats d'operacions amb valors" del compte de pèrdues i guanys adjunt. Els cupons meritats després de l'adquisició es registren en l'epígraf "Interessos i rendiments assimilats – Obligacions i altres títols de renda fixa".

b) Els valors assignats a la cartera d'inversió a venciment són títols que el Grup ha decidit mantenir fins a la seva amortització, tenint capacitat per fer-ho. Aquests valors es presenten al seu preu d'adquisició corregit. El preu d'adquisició es corregeix diàriament per l'import resultant de periodificar la diferència positiva o negativa entre el valor de reembossament i el cost d'adquisició durant la vida residual del valor. El resultat d'aquesta periodificació es registra en l'epígraf "Interessos i rendiments assimilats – Obligacions i altres títols de renda fixa".

En les alienacions, les pèrdues que es puguin produir es porten al compte de pèrdues i guanys com a resultat extraordinari; en cas de guany es periodifica linealment al llarg de la vida residual del valor venut.

c) La resta dels valors són assignats a la cartera d'inversió ordinària, i es presenten valorats al seu preu d'adquisició corregit. Tanmateix, es calcula la diferència entre el valor de mercat i el preu d'adquisició corregit i es dota, amb càrrec al compte de pèrdues i guanys, una provisió al fons de fluctuació de valors igual al sumatori de les diferències negatives menys el sumatori de les diferències positives fins a l'import de les diferències negatives.

El valor de mercat dels valors de renda fixa no cotitzats i dels cotitzats però que la situació actual dels mercats no porta a una correcta formació dels preus, s'ha determinat utilitzant, o bé un model (per exemple, un estudi de valoració fet per un professional independent de reconegut prestigi), o bé utilitzant altra informació derivada del mateix mercat (preus indicatius dels *brokers*). La valoració mitjançant un model es basa principalment en la determinació i el registre dels moviments del valor de mercat associats al risc de crèdit; aquests moviments es registren dins la provisió al fons de fluctuació de valors esmentada anteriorment.

Els traspassos de valors de la cartera de negociació a qualsevol altra cartera es realitzen a preus de mercat, deduint, si s'escau, el cupó corregut. Els traspassos de la cartera d'inversió ordinària a la d'inversió a venciment es realitzen a l'inferior entre el preu de mercat i el preu d'adquisició corregut, i se sanegen, si s'escau, les pèrdues que es posen de manifest.

Participacions permanents

Les participacions permanents es registren inicialment al seu cost i posteriorment s'ajusten per reflectir el valor teòric comptable de la participació del Grup als fons propis de la societat participada.

Els traspassos de la cartera de participacions permanents a altres carteres es realitzen al valor net comptable.

Renda variable i organismes d'inversió

Els valors de renda variable i parts d'organismes d'inversió que componen la cartera de negociació es presenten al seu valor de mercat.

Els valors de renda variable i parts d'organismes d'inversió que es troben assignats a la cartera d'inversió ordinària es valoren al valor més baix resultant entre el preu de cost i el valor de mercat, i es registren les diferències negatives de valoració en un fons de fluctuació de valors.

El valor de mercat s'ha determinat d'acord amb els criteris següents:

- Valors de renda variable cotitzats: cotització de l'últim dia de l'exercici.
- Valors de renda variable no cotitzats: valor teòric comptable, obtingut a partir de l'últim balanç de situació disponible.
- Parts d'organismes d'inversió: valors proporcionats per les societats gestores i/o les entitats dipositàries dels organismes d'inversió.

3.7 Actius immaterials i despeses amortitzables

Els actius immaterials, que bàsicament corresponen al cost de les aplicacions informàtiques, i les despeses amortitzables es valoren al seu cost i s'amortitzen al llarg de la seva vida útil fins a un màxim de 5 anys.

Pel que fa a l'amortització del fons de comerç derivat de la compra de CaixaBank SA, d'acord amb allò previst al Pla Comptable del Sistema Financer Andorrà, prèvia autorització de l'INAF, i atès el caràcter excepcional de l'operació que va generar aquest fons de comerç, així com el seu caràcter durador, l'amortització del fons de comerç es calcula en un període de 10 anys, amb el cobriment del 50% del cost anual d'aquesta amortització amb càrrec a reserves (vegeu la nota 11).

3.8 Immobilitzat material

Els elements de l'immobilitzat material es registren al seu preu de cost, en el seu cas actualitzat, menys el fons d'amortització, que es calcula al llarg de la vida econòmica de cada actiu considerat a títol individual.

Es registra una provisió per depreciació quan es posa de manifest una pèrdua reversible del valor econòmic de l'actiu material.

Amb data 12 de juny de 2008, i prèvia presentació de les taxacions dutes a terme per un professional independent, l'INAF va autoritzar a Crèdit Andorrà SA la revaloració de determinats actius materials (bàsicament béns immobiliaris) afectes a l'explotació en un 30% i els no afectes a l'explotació en un 90%, de la diferència entre el valor de mercat fixat en la taxació i el valor en llibres dels actius a 31 de desembre de 2006 (vegeu la nota 7.2).

L'import de la revaloració ha estat de 101.628 milers d'euros, registrats amb contrapartida a una reserva de revaloració, tal com preveu el Pla Comptable del Sistema Financer Andorrà.

Els immobles adquirits o construïts abans del 31 de desembre de 1989 incorporaven el valor estimat de mercat, tal com fou fixat el novembre de 1989 per un expert independent.

Quan es produeix una baixa, els imports reconeguts com a reserva de revaloració poden ser traspassats directament a reserves voluntàries.

Les despeses de conservació i manteniment de l'immobilitzat material que no milloren la seva utilització o allarguen la vida útil dels respectius actius es carreguen al compte de pèrdues i guanys en el moment en què es produeixen, dins de les despeses generals.

Els diferents elements d'immobilitzat material s'amortitzen segons el mètode lineal d'acord amb els terminis següents:

	Anys
Edificis	50 a 30
Instal·lacions	10 a 6
Mobiliari	10 a 3
Equips informàtics	5 a 3
Vehicles	3

Els immobles adquirits per recuperació parcial o total de crèdits es registren dins l'apartat "Actius materials no afectes a l'explotació" per l'import més baix entre el valor comptable del crèdit recuperat en el moment de l'adquisició i el valor estimat de mercat de l'actiu.

Posteriorment, els actius adquirits per aplicació de crèdits problemàtics que no s'incorporen als edificis / equipaments d'ús propi o que no són venuts en un període de 3 anys es deprecien, a partir de la data inicial de recuperació, en funció dels percentatges d'amortització acumulada següents:

Entre 3 i 4 anys	25%
Entre 4 i 5 anys	50%
Entre 5 i 6 anys	75%
Més de 6 anys	100%

3.9 Fons de provisions per a riscos i càrregues

A. Provisions específiques sobre passius contingents

Les provisions per passius contingents registren els imports, l'objectiu dels quals és la prevenció de pagaments o de càrregues contingents amb caràcter específic.

B. Provisions per a pensions i obligacions similars

Els compromisos amb tots els empleats de Crèdit Andorrà i els seus beneficiaris, vinculats amb les contingències de jubilació, mort i invalidesa (sistema d'aportació definida), estan actualment externalitzats en una Fundació independent andorrana (Previfun), creada l'any 1998, i regulats a través del *Reglament del Fons Mutu de previsió i ajuda als empleats de Crèdit Andorrà* aprovat en l'Assemblea General Ordinària del 23 d'octubre de 2006.

3.10 Fons per a riscos generals

El Grup té comptabilitzada una provisió per a riscos generals que correspon als fons que el Banc assigna, per raons de prudència, atesos els riscos propis inherents de l'activitat bancària, així com també els riscos de crèdit i liquiditat associats a la cartera de valors no cotitzats o amb una liquiditat de mercat baixa.

3.11 Derivats financers

El Grup utilitza aquests instruments, principalment futurs o compravendes de divises a termini, com a operacions de cobertura de les seves posicions de balanç denominades en divisa distinta a l'euro i es comptabilitzen en comptes d'ordre per l'import nominal d'intercanvi al venciment dels respectius contractes (vegeu la nota 14).

Les operacions que han tingut per objecte eliminar o reduir significativament els riscos de canvi, d'interès o de mercat existents en posicions patrimonials o en altres operacions es consideren de cobertura. En aquestes operacions de cobertura, els beneficis o les pèrdues generades es periodifiquen en el compte de pèrdues i guanys de forma simètrica als ingressos o despeses de l'element cobert.

Les operacions que no són de cobertura, és a dir, operacions de negociació contractades en mercats organitzats, es valoren d'acord amb la seva cotització, i les variacions en les cotitzacions es registren en els comptes de pèrdues i guanys.

Els resultats de les operacions de negociació contractades fora d'aquests mercats no es reconeixen en els comptes de pèrdues i guanys fins a la seva liquidació efectiva. Això no obstant, mensualment es valoren les posicions i, si s'escau, es registren amb càrrec a resultats les pèrdues potencials netes, per a cada classe de risc, que hagin resultat d'aquestes valoracions. Les classes de risc que es consideren a aquests efectes són de tipus d'interès, de preu de mercat i de canvi.

3.12 Impost indirecte sobre la prestació de serveis bancaris i serveis financers

El Consell General del Principat d'Andorra, en la seva sessió del 14 de maig de 2002, va aprovar la Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis bancaris i serveis financers. Aquesta Llei va entrar en vigor a l'exercici 2002, i el seu objecte és gravar la prestació de serveis de les entitats bancàries i financeres. Posteriorment, el 10 de juliol de 2002, el Govern d'Andorra va aprovar el Reglament de regulació de la Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis bancaris i serveis financers.

La quota de liquidació es calcula segons un sistema que estima, a partir de magnituds econòmiques i financeres, el valor de les prestacions de serveis realitzades.

Amb data 21 de febrer de 2005, el Consell General del Principat d'Andorra va aprovar la Llei de modificació del tipus de gravamen de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis bancaris i de serveis financers, incrementant el tipus del 7% al 12%, aplicable a partir de l'1 d'abril de 2005. Posteriorment, el 30 de març de 2005 va aprovar el Reglament de modificació del Reglament de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis bancaris i serveis financers.

La despesa meritada en l'exercici 2008 per l'impost indirecte sobre la prestació de serveis bancaris i serveis financers (ISI bancari) ha estat de 12.830 milers d'euros (18.624 milers d'euros el 2007), i es registra en l'epígraf "Despeses generals – Tributs" del compte de pèrdues i guanys (vegeu la nota 12.4). L'import net a liquidar, un cop deduïts els pagaments a compte realitzats, es presenta en l'epígraf "Altres passius – Proveï-

dors i altres creditors” del balanç de situació adjunt. En cas que de la liquidació se’n derivi un dret a recuperar, aquest dret es registra en l’epígraf “Comptes de periodificació d’actiu – Despeses pagades per anticipat”. La liquidació del citat impost es farà durant el primer trimestre del proper exercici.

3.13 Línies de crèdit no disposades

Les línies de crèdit concedides a clients es registren en el balanç de situació per la part disposada, i es comptabilitzen els imports disponibles a comptes d’ordre dins l’epígraf “Compromisos i riscos contingents – Compromisos i riscos de naturalesa operacional”.

Nota 4 Venciment i detall per divisa dels actius i passius financers

4.1 Distribució del venciment dels actius i passius financers

El venciment residual de determinats actius i passius a 31 de desembre de 2008 i 2007 és el següent (en milers d'euros):

2008	Vençuts i dubtosos	Fins a 1 mes	D'1 a 3 mesos	De 3 mesos a 1 any	D'1 a 5 anys	Més de 5 anys	Total
Actius							
INAF	—	46.245	—	—	—	—	46.245
Intermediaris financers vista, brut	—	134.706	—	—	—	—	134.706
Intermediaris financers termini, brut	—	794.930	315.534	440.350	—	—	1.550.814
Inversions creditícies, brut	62.160	200.621	154.737	810.730	915.830	758.710	2.902.788
Obligacions i altres títols de renda fixa	—	—	19.265	108.350	65.557	623.188	816.360
Total	62.160	1.176.502	489.536	1.359.430	981.387	1.381.898	5.450.913
Passius							
INAF	—	51.020	—	10.000	—	—	61.020
Bancs i entitats de crèdit	—	5.633	—	—	—	—	5.633
Dipòsits de clients	—	1.992.295	1.148.675	1.659.385	10.543	68.569	4.879.467
Deutes representats per títols	—	—	—	69.013	14.491	—	83.504
Total	—	2.048.948	1.148.675	1.738.398	25.034	68.569	5.029.624
2007							
2007	Vençuts i dubtosos	Fins a 1 mes	D'1 a 3 mesos	De 3 mesos a 1 any	D'1 a 5 anys	Més de 5 anys	Total
Actius							
INAF	—	46.245	—	—	—	—	46.245
Intermediaris financers vista, brut	—	73.481	—	—	—	—	73.481
Intermediaris financers termini, brut	—	1.111.952	—	28.850	1.503	—	1.142.305
Inversions creditícies, brut	25.956	63.107	228.607	800.324	885.887	746.555	2.750.436
Obligacions i altres títols de renda fixa	—	—	21.259	10.363	155.504	231.769	418.895
Total	25.956	1.294.785	249.866	839.537	1.042.894	978.324	4.431.362
Passius							
INAF	—	63.217	—	—	—	—	63.217
Bancs i entitats de crèdit	—	59.228	62.945	—	—	—	122.173
Dipòsits de clients	—	2.144.947	1.240.529	357.654	14.292	64.118	3.821.540
Deutes representats per títols	—	—	—	2.217	14.095	—	16.312
Total	—	2.267.392	1.303.474	359.871	28.387	64.118	4.023.242

Els tipus d'interès dels crèdits a clients amb venciment superior a un any estan indexats a tipus d'interès del mercat interbancari fins a un any. A 31 de desembre de 2008 i 2007 no existien saldos sense venciment.

4.2 Detall per divisa

A continuació es detalla la distribució per divisa de determinats actius i passius a 31 de desembre de 2008 i 2007 (en milers d'euros):

2008	Euros	US dòlars	Francs suïssos	Lliures esterlines	Iens japonesos	Dòlars canadencs	Altres divises	Total
Actius								
INAF	46.245	—	—	—	—	—	—	46.245
Intermediaris								
financers a la vista	105.012	14.045	1.665	5.101	1.437	1.780	5.666	134.706
Bancs i entitats								
de crèdit	927.728	448.038	—	146.082	—	17.893	11.073	1.550.814
Fons de provisió								
per a insolvències (-)	-4.640	-2.240	—	-730	—	-89	-55	-7.754
Total intermediaris financers, net	1.028.100	459.843	1.665	150.453	1.437	19.584	16.684	1.677.766
Préstecs i crèdits								
a clients	2.573.646	21.279	69.708	5.716	23.943	85	422	2.694.799
Descoberts en								
comptes de clients	119.988	54.444	1.343	1.367	1.022	171	56	178.391
Cartera d'efectes								
de clients	29.598	—	—	—	—	—	—	29.598
Fons de provisió								
per a insolvències (-)	-18.349	-350	-1.108	-69	-616	-3	-4	-20.499
Total inversions creditícies, net	2.704.883	75.373	69.943	7.014	24.349	253	474	2.882.289
Cartera de valors, net	874.515	13.849	—	—	—	—	—	888.364
Total	4.653.743	549.065	71.608	157.467	25.786	19.837	17.158	5.494.664
Passius								
INAF	61.020	—	—	—	—	—	—	61.020
Bancs i entitats								
de crèdit	3.975	951	—	2	705	—	—	5.633
Dipòsits de clients	4.073.941	573.825	31.750	160.066	3.143	19.846	16.896	4.879.467
Deutes representats								
per títols	76.205	7.299	—	—	—	—	—	83.504
Total	4.215.141	582.075	31.750	160.068	3.848	19.846	16.896	5.029.624

2007	Euros	US dòlars	Francs suïssos	Lliures esterlines	Iens japonesos	Dòlars canadencs	Altres divises	Total
Actius								
INAF	46.245	—	—	—	—	—	—	46.245
Intermediaris								
financers a la vista	44.553	17.734	1.218	3.629	3.975	644	1.728	73.481
Bancs i entitats de crèdit	423.845	478.633	1.506	208.729	—	14.614	14.978	1.142.305
Fons de provisió per a insolvències (-)	-2.116	-2.393	-8	-1.044	—	-73	-75	-5.709
Total intermediaris financers, net	466.282	493.974	2.716	211.314	3.975	15.185	16.631	1.210.077
Préstecs i crèdits								
a clients	2.515.930	4.589	56.417	3.442	20.227	2.178	197	2.602.980
Descoberts en comptes de clients	75.036	33.047	2.481	177	1.161	55	396	112.353
Cartera d'efectes de clients	35.090	13	—	—	—	—	—	35.103
Fons de provisió per a insolvències (-)	-17.803	-60	-360	-40	-132	-22	-7	-18.424
Total inversions creditícies, net	2.608.253	37.589	58.538	3.579	21.256	2.211	586	2.732.012
Cartera de valors, net	522.500	6.132	—	—	—	—	—	528.632
Total	3.643.280	537.695	61.254	214.893	25.231	17.396	17.217	4.516.966
Passius								
INAF	63.217	—	—	—	—	—	—	63.217
Bancs i entitats de crèdit	38.616	24.203	40.099	9	19.245	1	—	122.173
Dipòsits de clients	3.028.077	515.882	19.543	214.599	9.037	17.295	17.107	3.821.540
Deutes representats per títols	16.312	—	—	—	—	—	—	16.312
Total	3.146.222	540.085	59.642	214.608	28.282	17.296	17.107	4.023.242

Nota 5 Inversions creditícies i intermediaris financers

5.1 Anàlisi de les inversions creditícies i intermediaris financers

A continuació es detallen les inversions creditícies i intermediaris financers respecte als requisits legals mínims i als criteris interns, seguint la distribució següent a 31 de desembre de 2008 i 2007 (en milers d'euros):

2008	Normals	Vençuts	Dubtosos	Total	Provisió insolv.	Import net
Intermediaris financers a la vista	134.706	—	—	134.706	—	134.706
Bancs deutors a termini	1.550.814	—	—	1.550.814	-7.754	1.543.060
Total intermediaris financers	1.685.520	—	—	1.685.520	-7.754	1.677.766
Préstecs i crèdits a clients	2.642.944	21.762	30.093	2.694.799	-16.672	2.678.127
Descoberts en comptes de clients	171.581	1.586	5.224	178.391	-3.471	174.920
Cartera d'efectes de clients	26.103	3.143	352	29.598	-356	29.242
Inversions creditícies clients	2.840.628	26.491	35.669	2.902.788	-20.499	2.882.289

2007	Normals	Vençuts	Dubtosos	Total	Provisió insolv.	Import net
Intermediaris financers a la vista	73.481	—	—	73.481	—	73.481
Bancs deutors a termini	1.142.305	—	—	1.142.305	-5.709	1.136.596
Total intermediaris financers	1.215.786	—	—	1.215.786	-5.709	1.210.077
Préstecs i crèdits a clients	2.585.035	2.492	15.453	2.602.980	-16.427	2.586.553
Descoberts en comptes de clients	108.238	1.303	2.812	112.353	-1.658	110.695
Cartera d'efectes de clients	31.207	3.844	52	35.103	-339	34.764
Inversions creditícies clients	2.724.480	7.639	18.317	2.750.436	-18.424	2.732.012

5.2 Provisions per a insolvències

El moviment del fons de provisió per a insolvències dels intermediaris financers a termini i les inversions creditícies durant els exercicis 2008 i 2007 han estat els següents (en milers d'euros):

2008	Saldo inicial	Dotacions/ (recup.)	Aplicacions	Altres moviments	Saldo final
Intermediaris financers					
Provisions bancs a termini	5.709	2.095	—	-50	7.754
Inversions creditícies					
Provisions específiques inversió creditícia	6.359	8.179	-4.969	152	9.721
Provisions genèriques inversió creditícia	12.065	-1.326	—	39	10.778
Total provisions inversió creditícia	18.424	6.853	-4.969	191	20.499
Total provisions	24.133	8.948	-4.969	141	28.253
2007					
2007	Saldo inicial	Dotacions/ (recup.)	Aplicacions	Altres moviments	Saldo final
Intermediaris financers					
Provisions bancs a termini	4.948	672	—	89	5.709
Inversions creditícies					
Provisions específiques inversió creditícia	3.487	9.547	-6.670	-5	6.359
Provisions genèriques inversió creditícia	10.293	1.797	—	-25	12.065
Total provisions inversió creditícia	13.780	11.344	-6.670	-30	18.424
Total provisions	18.728	12.016	-6.670	59	24.133

A 31 de desembre de 2008, el Grup comptava amb una ràtio de cobertura de la morositat d'un 57,47% sense garanties hipotecàries, i d'un 118,64% amb garanties hipotecàries.

5.3 Garanties de les inversions creditícies

Les garanties obtingudes en relació amb les inversions creditícies a 31 de desembre de 2008 i 2007 es detallen de la manera següent (en milers d'euros):

2008	Dipòsits dineraris	Valors	Hipoteques	Total amb garantia real	Sense garantia real	Total
Inversions creditícies, brut						
Préstecs i crèdits a clients	61.410	207.971	1.655.366	1.924.747	770.052	2.694.799
Descoberts en comptes de clients	—	—	—	—	178.391	178.391
Cartera d'efectes de clients	—	—	—	—	29.598	29.598
Total garanties de les inv. creditícies	61.410	207.971	1.655.366	1.924.747	978.041	2.902.788

2007	Dipòsits dineraris	Valors	Hipoteques	Total amb garantia real	Sense garantia real	Total
Inversions creditícies, brut						
Préstecs i crèdits a clients	86.141	240.024	1.492.220	1.818.385	784.595	2.602.980
Descoberts en comptes de clients	—	—	—	—	112.353	112.353
Cartera d'efectes de clients	—	—	—	—	35.103	35.103
Total garanties de les inv. creditícies	86.141	240.024	1.492.220	1.818.385	932.051	2.750.436

A 31 de desembre de 2008, dins l'epígraf "Préstecs i crèdits a clients", hi figuren crèdits habitatge que, d'acord amb la legislació vigent, s'han concedit per un import total de 744 milers d'euros (947 milers d'euros el 2007) (vegeu la nota 19.3).

Dins dels descoberts en comptes de clients s'inclouen els imports en descobert amb els fons d'inversió que gestiona el Grup, per un import de 99.846 milers d'euros (43.678 milers d'euros el 2007).

5.4 Inversions creditícies al sector públic

Detall de les inversions creditícies amb entitats del sector públic a 31 de desembre de 2008 i 2007 (en milers d'euros):

	2008	2007
Inversions creditícies al sector públic		
Crèdits amb garantia de l'Estat andorrà	83.561	45.310
Crèdits sobre els comuns del Principat d'Andorra	85.131	73.061
Altres organismes públics i entitats parapúbliques andorranes	56.694	4.581
Total	225.386	122.952

L'increment dins l'apartat "Altres organismes públics i entitats parapúbliques andorranes" correspon bàsicament a la reclassificació de l'operació de crèdit entre el Banc i la societat parapública Centre de Tractament de Residus d'Andorra SA.

Atès el caràcter estratègic de la gestió de residus del país i la importància de l'aprofitament energètic que se'n deriva, el Consell General aprova, en la seva sessió del 12 de juny de 2008, la Llei 8/2008, un crèdit extraordinari per finançar les despeses derivades de l'adquisició del percentatge d'accions suficients per a l'obtenció per part de l'Administració pública del control de la societat concessionària Centre de Tractament de Residus d'Andorra SA.

Nota 6 Cartera de valors

6.1 Participacions en empreses del Grup

El Grup posseeix les següents participacions directes a societats andorranes, a 31 de desembre de 2008 i 2007, que es consoliden pel mètode de posada en equivalència (en milers d'euros):

2008	Domicili	Activitat	% de participació	Capital	Fons propis	Resultats 2008	Dividends pagats	Valor comptable
Crèdit Assegurances	Andorra	Assegurances	100%	4.000	20.643	3.233	—	20.643
Patrigest Informació Financera, SL (*)	Andorra	Prestació de serveis	100%	3	1.475	352	—	1.475
								22.118

(*) Percentatge de participació directa i indirecta.

2007	Domicili	Activitat	% de participació	Capital	Fons propis	Resultats 2007	Dividends pagats	Valor comptable
Crèdit Assegurances	Andorra	Assegurances	100%	4.000	17.410	5.496	—	17.410
Patrigest Informació Financera, SL (*)	Andorra	Prestació de serveis	100%	3	1.036	336	—	1.036
Crèdit Gestió SAU	Andorra	Societat gestora de fons d'inversió	100%	301	301	11	—	301
								18.747

(*) Percentatge de participació directa i indirecta.

Crèdit Assegurances SAU, societat dominant del subgrup Crèdit Assegurances, té com a objecte social la pràctica d'operacions d'assegurança i la cobertura de riscos sobre la base de contractes de dret privat, incloent la branca vida en qualsevol de les seves modalitats. Es troba subjecta a les disposicions legals establertes en la Llei reguladora de l'actuació de les companyies d'assegurances del Principat d'Andorra d'11 de maig de 1989. La societat té com a accionista únic Crèdit Andorrà SA. El subgrup Crèdit Assegurances inclou la societat espanyola ERM SA (76%) i les societats andorranes Vincles SA (100%), Actiu Assegurances SA (55%), Financera d'Assegurances SA (24,28%), Línia Asseguradora Andorrana SL (12,38%) i Consell Assegurador SL (19,43%).

Aquesta participació ha estat consolidada pel procediment de posada en equivalència al considerar-se l'activitat d'assegurances com a diferenciada de la bancària.

Patrigest Informació Financera SL té com a activitat la prestació de serveis i assessorament, majoritàriament a empreses del Grup.

Amb data 30 de juny de 2008 es va procedir a dissoldre la societat Crèdit Gestió SAU, denominada antigament CaixaBank Gestió SA, societat que havia estat creada amb la finalitat d'oferir el servei de gestió de fons d'inversió, però que no va arribar a dur a terme cap activitat.

6.2 Altres participacions i Participacions qualificades

El Grup posseeix directament les següents “Altres participacions” i “Participacions qualificades” a 31 de desembre de 2008 i 2007 (en milers d’euros):

2008	Domicili	Mètode de consolidació	Activitat	% de participació	Capital	Fons propis	Resultat	Dividend pagat	Valor comptable net
Altres participacions (*)									
Esports de Neu Soldeu-Incles SA (ENSISA)	Andorra	Posada en equivalència	Prestació de serveis de neu	49,57%	23.385	38.635	—	—	19.150
Altres (**)	Andorra	Posada en equivalència	Prestació de serveis	—	2.407	19.078	129	—	5.677
									24.827
Participacions qualificades (*)									
SEMTEE SA	Andorra		Prestació de serveis	17,05%	25.242	34.439	3.884	1.974	4.633
Altres				—	156	14.989	-1.392	—	7.025
									11.658

(*) Darrers estats financers disponibles.

(**) Inclou Securiser SA, Administració i Serveis SL, SPI SA, SPA SA, Clige SA i Naturtec SA.

2007	Domicili	Mètode de consolidació	Activitat	% de participació	Capital	Fons propis	Resultat	Dividend pagat	Valor comptable net
Altres participacions (*)									
Esports de Neu Soldeu-Incles SA (ENSISA)	Andorra	Posada en equivalència	Prestació de serveis de neu	49,57%	22.552	37.802	-2.125	—	18.737
Altres (**)	Andorra	Posada en equivalència	Prestació de serveis	—	2.407	18.973	193	—	6.445
									25.182
Participacions qualificades (*)									
SEMTEE SA	Andorra		Prestació de serveis	17,05%	25.242	34.439	3.884	1.974	4.633
Altres				—	156	17.269	-1.595	—	7.025
									11.658

(*) Darrers estats financers disponibles.

(**) Inclou Securiser SA, Administració i Serveis SL, SPI SA, SPA SA, Clige SA i Naturtec SA.

Les “Altres participacions” es consoliden pel mètode de posada en equivalència (vegeu la nota 6.1).

Es consideren participacions qualificades en una empresa aquelles en les quals l’entitat posseeix, directament o indirectament, almenys un 5% del seu capital o dels seus drets de vot, o bé l’entitat pot designar, directament o indirectament, almenys un 20% dels membres del Consell d’Administració de l’empresa o bé l’entitat

exerceix influència significativa. S'entén per influència significativa la participació en les decisions financeres i d'explotació d'una societat, encara que no s'arribi a controlar-les, i pot ser exercida de diverses formes, usualment mitjançant representació en l'òrgan d'administració, amb la participació en el procés de fixació de polítiques, transaccions importants, intercanvi de directius, o bé dependència tecnològica. La influència significativa es pot obtenir mitjançant la participació en la propietat o per acords. Es presumeix que s'exerceix influència significativa quan l'empresa inversora posseeix directament o indirectament més del 20% dels drets de vot o del capital de la participada, o del 3% si cotitza en mercats reglamentats.

Les Participacions qualificades estan registrades al valor més baix resultant entre el preu de cost i el valor de mercat.

Esports de Neu Soldeu-Incles SA (ENSISA) gestiona l'estació d'esquí Soldeu-El Tarter, a Canillo (Andorra), i SEMTEE SA (Societat d'Economia Mixta Termolúdic Escaldes-Engordany) gestiona el centre aquàtic d'aigua termal Caldea, situat a Escaldes (Andorra).

La participació de la societat Seguriser SA (Seguretat i Serveis SA) ha estat consolidada pel procediment de posada en equivalència, tal com estableix el Comunicat 145/02 de 20 de novembre de 2002 de l'Institut Nacional Andorrà de Finances.

L'any 2008 s'han comptabilitzat dividendes per valor de 363 milers d'euros (2007: 338 milers d'euros) d'Altres participacions i de Participacions qualificades.

6.3 Organismes d'inversió

Un detall de les participacions en organismes d'inversió a 31 de desembre de 2008 i 2007 és el següent (en milers d'euros):

	2008	2007
Organismes d'inversió gestionats per:		
Entitats vinculades al Grup	8.353	56.592
Entitats no vinculades al Grup	6.659	4.284
	15.012	60.876

6.4 Valoració de la cartera

A continuació es detalla el valor comptable dels títols, classificats en les categories de valoració descrites en la nota 3.6 a 31 de desembre de 2008 i 2007 (en milers d'euros):

	2008	2007
Cartera de negociació:		
Renda fixa	153	5.408
Renda variable	—	215
Cartera d'inversió a venciment	427.834	218.289
Participacions permanents	46.945	43.929
Organismes d'inversió	15.012	60.876
Cartera d'inversió ordinària:		
Renda fixa	388.373	195.198
Renda variable	14.844	14.733
Total	893.161	538.648

	2008	2007
Valors cotitzats	471.799	171.340
Valors no cotitzats	421.362	367.308
	893.161	538.648

Fons de fluctuació de valors	-2.143	-7.672
Fons de provisió per a insolvències	-2.654	-2.344
Total	888.364	528.632

El cost d'adquisició dels títols de la cartera de negociació a 31 de desembre de 2008 és de 148 milers d'euros (2007: 5.641 milers d'euros), els quals corresponen a títols cotitzats.

El valor de mercat, a 31 de desembre de 2008, de la cartera d'inversió a venciment és de 392.768 milers d'euros (2007: 217.891 milers d'euros), dels quals 81.806 milers d'euros corresponen a títols cotitzats i la resta, 310.962 milers d'euros, corresponen a títols valorats segons model o no cotitzats.

En compliment de la Llei de regulació de coeficients d'inversió obligatoris (vegeu la nota 19.3), el Grup té subscrits, amb data 31 de desembre de 2008, 105.292 milers d'euros en deute públic del Principat d'Andorra, emissió del 31 de desembre de 2005. Aquest deute té venciment el 31 de desembre de 2009, al tipus d'interès oficial Euríbor a un any, establert el primer dia hàbil de cada any. L'import subscrit pel Grup d'aquesta emissió es troba en l'epígraf "Cartera de valors – Obligacions i altres títols de renda fixa" del balanç de situació consolidat adjunt, dins de la cartera d'inversió a venciment, com a títol no cotitzat i no computable per al càlcul de la ràtio de liquiditat.

El valor de mercat, a 31 de desembre de 2008, de la cartera d'inversió ordinària en renda fixa és de 388.840 milers d'euros (2007: 189.635 milers d'euros), dels quals 372.648 milers d'euros corresponen a títols cotitzats i la resta, 16.192 milers d'euros, corresponen a títols no cotitzats, el valor de mercat dels quals s'estima en funció dels principis comptables i criteris de valoració esmentats en la nota 3.6.

El valor de mercat, a 31 de desembre de 2008, de la cartera d'inversió ordinària en renda variable és de 13.745 milers d'euros (2007: 13.774 milers d'euros).

6.5 Fons de fluctuació de valors

A continuació s'indiquen els moviments dels fons de fluctuació de valors per als exercicis 2008 i 2007 (en milers d'euros):

2008	Saldo inicial	Dotacions	Aplicacions	Altres mov.	Saldo final
Cartera de valors					
Obligacions i altres títols de renda fixa	5.563	—	-5.563	—	—
Altres participacions	—	—	—	—	—
Accions i altres títols de renda variable	2.109	41	—	-7	2.143
Organismes d'inversió	—	—	—	—	—
Total moviment de l'any	7.672	41	-5.563	-7	2.143

2007	Saldo inicial	Dotacions	Aplicacions	Altres mov.	Saldo final
Cartera de valors					
Obligacions i altres títols de renda fixa	—	2.274	—	3.289	5.563
Altres participacions	—	—	—	—	—
Accions i altres títols de renda variable	2.109	—	—	—	2.109
Organismes d'inversió	—	—	—	—	—
Total moviment de l'any	2.109	2.274	—	3.289	7.672

El Banc té constituït un fons de provisions per a insolvències genèric que es detalla següidament:

2008	Saldo inicial	Dotacions / (recup.)	Aplicacions	Altres mov.	Saldo final
Cartera de valors					
Obligacions i altres títols de renda fixa	2.344	310	—	—	2.654

2007	Saldo inicial	Dotacions / (recup.)	Aplicacions	Altres mov.	Saldo final
Cartera de valors					
Obligacions i altres títols de renda fixa	1.686	660	—	-2	2.344

Nota 7 Actiu immobilitzat

7.1 Actius immaterials i despeses amortitzables

Els moviments dels actius immaterials i despeses amortitzables, en el present exercici, han estat el següents (en milers d'euros):

Cost d'adquisició	31.12.07	Altes	Baixes	Traspassos / Altres	31.12.08
Fons de comerç	195.668	—	—	—	195.668
Aplicacions informàtiques	40.702	4.348	—	—	45.050
Despeses amortitzables	3.187	3.991	-3	—	7.175
Total actius immaterials	239.557	8.339	-3	—	247.893
Fons d'amortització					
Fons de comerç					
Amb càrrec a reserves	-58.700	-9.784	—	—	-68.484
Amb càrrec a resultats	—	-9.783	—	—	-9.783
Aplicacions informàtiques	-29.646	-4.067	—	—	-33.713
Despeses amortitzables	-1.533	-701	—	—	-2.234
Total fons d'amortització	-89.879	-24.335	—	—	-114.214
Total net	149.678	-15.996	-3	—	133.679

Durant l'exercici 2008 s'ha produït la integració definitiva del negoci bancari de l'antiga CaixaBank SA amb el de Crèdit Andorrà SA. Com a conseqüència directa d'aquesta integració, s'ha traspassat al Banc el fons de comerç originat en el moment de la compra (vegeu les notes 2.3 i 2.4).

Durant el segon trimestre d'aquest any s'ha iniciat el projecte per a la implementació d'una nova plataforma informàtica necessària per adaptar-nos encara millor als canvis i a la constant innovació tecnològica del sector.

7.2 Actius materials

Els moviments dels actius materials, en el present exercici, han estat els següents (en milers d'euros):

Cost d'adquisició	31.12.07	Altes	Baixes	Traspasos / Altres	31.12.08
Afectes a l'explotació					
Terrenys	19.497	2.589	—	30.118	52.204
Edificis	49.529	15.104	—	9.494	74.127
Instal·lacions	51.349	5.828	—	3.829	61.006
Mobiliari	14.790	1.535	—	—	16.325
Equips informàtics	24.674	1.671	—	—	26.345
Vehicles	332	3	-4	—	331
Immobilitzat en curs	—	4.829	—	—	4.829
Subtotal	160.171	31.559	-4	43.441	235.167
No afectes a l'explotació					
Terrenys	47.831	—	—	49.155	96.986
Edificis	4.913	7.993	—	9.032	21.938
Fons d'Art	5.771	292	—	—	6.063
Subtotal	58.515	8.285	—	58.187	124.987
Total actius materials	218.686	39.844	-4	101.628	360.154
Fons d'amortització					
Afectes a l'explotació					
Edificis	-31.880	-1.687	—	1.164	-32.403
Instal·lacions	-36.821	-2.881	—	2.539	-37.163
Mobiliari	-13.861	-693	—	—	-14.554
Equips informàtics	-20.799	-2.005	—	—	-22.804
Vehicles	-220	-55	—	—	-275
Altres	—	—	—	—	—
Subtotal	-103.581	-7.321	—	3.703	-107.199
No afectes a l'explotació					
Edificis	-1.535	-413	—	-3.703	-5.651
Altres	-75	—	—	—	-75
Subtotal	-1.610	-413	—	-3.703	-5.726
Total fons d'amortització	-105.191	-7.734	—	—	-112.925
Provisions per depreciació	-1.950	—	1.950	—	—
Total actius materials, net	111.545	32.110	1.946	101.628	247.229

En els exercicis 2008 i 2007 no s'han capitalitzat interessos o diferències de canvi dins l'actiu immobilitzat.

A començament de l'exercici 2008 es va concloure l'operació de compravenda de CaixaBank SA (actualment, Crèdit Capital Immobiliari SA), exercitant l'opció que hi havia sobre els immobles d'aquesta societat per un

total de 22.500 milers d'euros, import que explica la major part de les altes d'immobilitzat reflectides en el moviment detallat anteriorment.

Les altes d'immobilitzat en curs es corresponen principalment a les adquisicions originades per la implementació de la nova plataforma informàtica.

El moviment que recullen els "Traspessos / Altres" d'immobilitzat mostrat en el quadre anterior inclou la revaloració de l'immobilitzat per un import de 101.628 milers d'euros, autoritzat per l'INAF amb caràcter excepcional amb data 12 de juny de 2008 (vegeu la nota 3.8), segons el següent detall (en milers d'euros):

	Valor comptable abans de revaloració	Valor taxació	Percentatge de revaloració	Revaloració
Terrenys afectes a l'explotació	16.828	53.354	30%	10.958
Edificis afectes a l'explotació:	14.890	105.351	30%	27.138
Import revaloració edifici corresponent al terreny	—	—	—	6.813
Import revaloració edifici corresponent a l'edifici	—	—	—	20.325
Terrenys no afectes a l'explotació	27.656	89.630	90%	55.777
Edificis no afectes a l'explotació:	3.208	11.825	90%	7.755
Import revaloració edifici corresponent al terreny	—	—	—	5.725
Import revaloració edifici corresponent a l'edifici	—	—	—	2.030
Total	62.582	260.160	—	101.628

Conseqüentment, amb l'esmentada revaloració s'ha posat de manifest el no requeriment del fons de provisió per un dels elements d'immobilitzat revalorats, amb la qual cosa s'ha procedit a recuperar la provisió de 1.950 milers d'euros que figuraven en el balanç del 31 de desembre de 2007.

A 31 de desembre de 2008 no hi han immobles sense lliure disposició.

L'import de l'immobilitzat totalment amortitzat a 31 de desembre de 2008 ascendeix a 87.630 milers d'euros.

Els terrenys i edificis classificats com a no afectes a l'explotació corresponen, majoritàriament, a adquisicions realitzades amb recursos propis de l'Entitat; un import de 15.433 milers d'euros està cedit en lloguer a tercers.

Els actius no afectes a l'explotació inclouen els immobles adjudicats com a pagament de deutes.

Nota 8 Fons de provisions per a riscos i càrregues

A continuació es detallen els moviments del fons de provisions per a riscos i càrregues dels exercicis 2008 i 2007 (en milers d'euros):

2008	Saldo inicial	Dotació	Recuperacions	Aplicacions	Altres mov.	Saldo final
Provisions per a passius contingents	912	—	-513	-7	—	392
Altres provisions	2.006	886	—	-542	—	2.350
	2.918	886	-513	-549	—	2.742

2007	Saldo inicial	Dotació	Recuperacions	Aplicacions	Altres mov.	Saldo final
Provisions per a pensions i obligacions similars	25.324	—	—	—	-25.324	—
Provisions per a passius contingents	893	46	—	-27	—	912
Altres provisions	1.608	907	—	-509	—	2.006
	27.825	953	—	-536	-25.324	2.918

Amb data 1 de gener de 2007, el passiu meritat pels compromisos amb part del personal actiu i passiu de CaixaBank SA, enregistrat en l'epígraf "Provisions per a pensions i obligacions similars" del balanç de situació, es van externalitzar per mitjà de contractes d'assegurances a Crèdit Assegurances SA. L'import total de la prima pagada va ser de 25.324 milers d'euros.

L'apartat "Altres provisions" inclou les provisions necessàries derivades dels compromisos de prejubilació a 31 de desembre de 2008 i 2007.

Nota 9 Fons de pensions i altres fons

Excepte allò mencionat en el punt anterior referent als compromisos amb part del personal de CaixaBank SA amb data 1 de gener de 2007, els compromisos amb els empleats de Crèdit Andorrà i els seus beneficiaris vinculats amb les contingències de jubilació, mort i invalidesa, estan actualment externalitzats amb una Fundació independent andorrana (Previfun), creada l'any 1998, i regulats a través del *Reglament del Fons Mutu de previsió i ajuda als empleats de Crèdit Andorrà* aprovat en l'Assemblea General Ordinària del 23 d'octubre de 2006.

Crèdit Andorrà i l'esmentada Fundació, amb data 23 d'octubre de 2006, van regular les aportacions definides, de caràcter obligatori, que tant el Banc com els propis empleats fan anualment, sent en el primer cas unes aportacions de 2.313 milers d'euros l'exercici 2008 (2007: 2.178 milers d'euros).

Les contribucions voluntàries al Fons dels Empleats (Previfun) han estat de 1.035 milers d'euros (2007: 1.035 milers d'euros).

Nota 10 Distribució de resultats

La proposta de distribució de resultats de Crèdit Andorrà SA de l'exercici 2008 que el Consell d'Administració presentarà a l'aprovació de la Junta General d'Accionistes és la següent (en milers d'euros):

	2008	2007
Resultat de l'exercici del Grup	85.005	128.001
Resultats pendents d'aplicació	—	—
Amortització fons de comerç consolidació	—	9.783
Ajustaments de consolidació:	—	—
Per dividends	2.762	13.807
Per altres (net)	-7.336	-12.621
Resultat disponible distribuïble del Banc	80.431	138.970
Pagament de dividends	-70.000	-102.000
Traspàs a reserva legal	-7.000	—
Traspàs a reserves	-2.931	-36.220
Aportació extraordinària al fons dotacional Fundació Crèdit Andorrà	-500	-750
Resultats pendents d'aplicació	—	—

Durant l'exercici 2008, Crèdit Andorrà SA ha distribuït dividends a compte del resultat de 2008 per valor de 35.000 milers d'euros (2007: 52.000 milers d'euros).

D'acord amb la Llei 20/2007 de societats anònimes i de responsabilitat limitada, s'ha de dotar un 10% del benefici de l'exercici a la reserva legal fins arribar a un 20% del capital social.

El resultat de les societats consolidades en el Grup es distribuirà en la forma que acordin les respectives Juntes d'Accionistes.

Nota 11 Moviments dels Fons Propis

Els anys 2008 i 2007 s'han produït els següents moviments en els Fons Propis (en milers d'euros):

2008	Capital Social	Reserva legal	Reserva en garantia	Reserva de revaloració	Reserves voluntàries	Reserves de consolidació	Resultats d'exercicis anteriors pendents d'afectació	Resultats	Total
Saldo a l'inici de l'any abans distribució	70.000	7.000	33.063	13.934	361.196	33.040	—	76.001	594.234
Dividend complementari	—	—	—	—	—	—	—	-50.000	-50.000
Distribució resultat exercici 2007 / traspàs a reserves	—	—	—	—	36.220	—	—	-36.220	—
Ajustaments resultat societats consolidades	—	—	—	—	—	—	—	1.186	1.186
Amortització fons comerç càrrec resultat exercici 2007 (notes 3.7 i 7.1)	—	—	—	—	—	—	—	9.783	9.783
Aportació extraordinària al fons dotacional Fundació Crèdit Andorrà	—	—	—	—	—	—	—	-750	-750
Saldo a l'inici de l'any després distribució	70.000	7.000	33.063	13.934	397.416	33.040	—	—	554.453
Resultat exercici 2008	—	—	—	—	—	—	—	85.005	85.005
Dividend a compte 2008	—	—	—	—	—	—	—	-35.000	-35.000
Amortització fons comerç càrrec resultat exercici 2007 (ajustament de consolidació) (notes 3.7 i 7.1)	—	—	—	—	-9.783	—	—	—	-9.783
Amortització fons de comerç càrrec reserves exercici 2008 (notes 3.7 i 7.1)	—	—	—	—	-9.783	—	—	—	-9.783
Ajustament reserves consolidació	—	—	—	—	—	-1.125	—	—	-1.125
Revaloració immobilitzat (nota 3.8)	—	—	—	101.628	—	—	—	—	101.628
Total	70.000	7.000	33.063	115.562	377.850	31.915	—	50.005	685.395

2007									
	Capital Social	Reserva legal	Reserva en garantia	Reserva de revaloració	Reserves voluntàries	Reserves de consolidació	Resultats d'exercicis anteriors pendents d'afectació	Resultats	Total
Saldo a l'inici de l'any abans distribució	70.000	7.000	33.063	13.934	346.130	21.831	—	71.371	563.329
Dividend complementari	—	—	—	—	—	—	—	-35.000	-35.000
Distribució resultat exercici 2006 / traspàs a reserves	—	—	—	—	34.632	—	—	-34.632	—
Ajustaments resultat societats consolidades	—	—	—	—	—	—	—	-8.192	-8.192
Amortització fons comerç càrrec resultat exercici 2006 (notes 3.7 i 7.1)	—	—	—	—	—	—	—	9.783	9.783
Recàlcul provisió genèrica Bancs (ajustament consolidació)	—	—	—	—	—	—	—	-2.830	-2.830
Aportació extraordinària al fons dotacional Fundació Crèdit Andorrà	—	—	—	—	—	—	—	-500	-500
Saldo a l'inici de l'any després distribució	70.000	7.000	33.063	13.934	380.762	21.831	—	—	526.590
Resultat exercici 2007	—	—	—	—	—	—	—	128.001	128.001
Dividend a compte 2007	—	—	—	—	—	—	—	-52.000	-52.000
Amortització fons comerç càrrec resultat exercici 2006 (ajustament de consolidació) (notes 3.7 i 7.1)	—	—	—	—	-9.783	—	—	—	-9.783
Amortització fons de comerç càrrec reserves exercici 2007 (notes 3.7 i 7.1)	—	—	—	—	-9.783	—	—	—	-9.783
Ajustament reserves consolidació	—	—	—	—	—	11.209	—	—	11.209
Total	70.000	7.000	33.063	13.934	361.196	33.040	—	76.001	594.234

Capital social

El capital social està representat per 790.000 accions sèrie "A" i 210.000 sèrie "E", de 70 euros cadascuna, totalment subscrietes i desembossades. Ambdues sèries tenen els mateixos drets econòmics i polítics; les darreres estan sindicades.

Reserva legal

D'acord amb la Llei de societats aprovada pel Consell General el 18 d'octubre de 2007, s'obliga a dotar una reserva legal d'un import mínim equivalent al 10% dels beneficis fins assolir la xifra del 20% del capital social. A 31 de desembre de 2008, la societat no té constituïda l'esmentada reserva, si bé la proposta de distribució de resultats ja preveu l'adequació a allò que disposa la Llei.

Reserva en garantia

D'acord amb la legislació andorrana promulgada l'any 1995, Crèdit Andorrà SA té constituïda una reserva en garantia de dipòsits i altres obligacions operacionals de 33.063 milers d'euros (2007: 33.063 milers d'euros). Aquesta reserva no és distribuïble (vegeu la nota 19.3).

Reserva de revaloració

Aquesta reserva correspon a dues revaloracions:

La primera, de 13.934 milers d'euros, correspon a revaloracions d'edificis d'ús propi dels immobles adquirits o construïts abans del 31 de desembre de 1989.

La segona, de 101.628 milers d'euros, correspon a la revaloració autoritzada per l'INAF amb data 12 de juny de 2008 dels terrenys, obres i instal·lacions dels immobles afectes i no afectes a l'explotació (vegeu la nota 3.8).

Reserves de consolidació

Les reserves de consolidació corresponen als resultats meritats en exercicis anteriors per les societats del Grup que formen part del perímetre de consolidació, des de la data de la seva adquisició o constitució fins al 31 de desembre de 2007, i que no han estat repartits en concepte de dividendes.

Passius subordinats

Amb data 26 d'octubre de 2005, el Consell d'Administració de l'INAF va autoritzar l'emissió d'accions preferents per part de Crèdit Andorrà Preference Ltd., a l'efecte de ser comptabilitzada com a capital regulador del tipus Tier 1 pel Grup Crèdit Andorrà.

D'acord amb l'autorització esmentada de l'INAF, el 22 de desembre de 2005 Crèdit Andorrà Preference Ltd. va efectuar una emissió de 100 milions d'euros en accions preferents, sense dret a vot i amb una remuneració fixa del 5% anual durant els tres primers anys de l'emissió, i després variable anyalment, referenciada al tipus CMS a 10 anys més 30 punts bàsics, amb un màxim del 8%, ponderat pel nombre de dies durant l'any en què el CMS a 10 anys sigui igual o superior al CMS a 2 anys.

Amb data 25 de gener de 2006, el Consell d'Administració de l'INAF va autoritzar l'ampliació de l'emissió d'accions preferents per part de Crèdit Andorrà Preference Ltd. en 50 milions addicionals, atès que els altres components dels fons propis de Crèdit Andorrà SA continuaven representant al voltant del 70% dels fons propis totals del Grup. Les característiques d'aquestes accions preferents són idèntiques a les pròpies de l'emissió inicial.

Crèdit Andorrà Preference Ltd. és una filial 100% de Crèdit Andorrà, i l'emissió indicada disposa de la garantia solidària i irrevocable de Crèdit Andorrà, segons s'indica al corresponent fullet informatiu de l'emissió.

Aquesta emissió de caràcter perpetu ha estat adquirida íntegrament per tercers aliens al Grup, i és amortitzable en la seva totalitat per decisió de la societat emissora després que l'INAF ho autoritzi, un cop transcorreguts sis anys des del seu desembossament.

Fitch Ratings ha mantingut enguany amb un ràting A- aquesta emissió d'accions preferents.

Fons per a riscos generals

El Grup té comptabilitzada una provisió per a riscos generals que correspon als fons que el Banc assigna, per raons de prudència, atesos els riscos propis inherents de l'activitat bancària, així com també els riscos de crèdit i liquiditat associats a la cartera de valors no cotitzats o amb una liquiditat de mercat baixa. Conseqüentment, la part lligada als riscos dels valors no cotitzats (19.344 milers d'euros) no es té en compte a l'hora de calcular els recursos propis computables a efecte del càlcul de la ràtio de solvència.

El moviment durant els exercicis 2008 i 2007 ha estat el següent:

	2008	2007
Saldo a l'inici de l'exercici	64.620	68.619
Dotacions al fons	—	4.166
Recuperacions	-11.351	-2.169
Altres	12	-5.996
Saldo al final de l'exercici	53.281	64.620

Nota 12 Altres partides del balanç de situació i del compte de pèrdues i guanys

A continuació es detallen les altres partides significatives del balanç de situació i del compte de pèrdues i guanys per als exercicis acabats el 31 de desembre de 2008 i 2007 (en milers d'euros):

12.1 Comptes de periodificació d'actiu

	2008	2007
Interessos meritats	54.163	65.172
Comissions	7.966	14.415
Altres	7.260	690
	69.389	80.277

Inclou la periodificació dels interessos meritats i no vençuts dels comptes amb intermediaris financers, la cartera de valors i la cartera creditícia del Grup. També conté les periodificacions de les comissions de gestió meritades i pendents de cobrament respecte dels organismes d'inversió gestionats pel Grup i que es cobraran a principi de 2009.

12.2 Comptes de periodificació de passiu

	2008	2007
Despeses meritades	51.165	36.431
Interessos	46.248	31.760
Altres	4.917	4.671
Ingressos cobrats per anticipat	1.103	1.225
	52.268	37.656

Inclou la periodificació dels interessos meritats i no vençuts dels comptes a la vista i dels comptes a termini mantinguts per clients, així com la periodificació de despeses meritades pendents de pagament associades a conceptes diversos, principalment despeses generals i despeses de personal.

12.3 Comissions per serveis

El detall d'aquests epígrafs del compte de pèrdues i guanys és el següent (en milers d'euros):

	2008	2007
Comissions meritates per serveis prestats		
Per operativa de valors	41.024	69.140
Per operacions de crèdits	734	1.209
Administració i gestió de comptes	18.011	25.968
Per operativa amb organismes d'inversió	37.446	54.916
Altres comissions	13.195	15.208
	110.410	166.441
Comissions meritates per serveis rebuts	-12.257	-16.912

12.4 Despeses generals i tributs

El detall d'aquests epígrafs del compte de pèrdues i guanys és el següent (en milers d'euros):

	2008	2007
Despeses generals		
Material	-984	-1.325
	-984	-1.325
Serveis externs		
Recerca i desenvolupament	-165	-184
Arrendaments	-1.044	-1.101
Reparació i conservació (manteniment)	-2.320	-2.490
Serveis de professionals independents	-5.967	-3.604
Serveis de vigilància i transport de fons	-1.802	-1.676
Primes d'assegurances	-321	-439
Publicitat i relacions públiques	-2.133	-2.145
Subministraments	-2.318	-2.110
Altres	-4.438	-5.933
	-20.508	-19.682
Tributs		
ISI bancari	-12.830	-18.624
Altres tributs	-2.740	-2.244
	-15.570	-20.868
	-37.062	-41.875

12.5 Resultats extraordinaris

El detall d'aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys és el següent (en milers d'euros):

	2008	2007
Benefici (pèrdua) neta per alienació d'actius materials i immaterials	—	24
Recuperació fons per a riscos generals	11.351	2.169
Resultats extraordinaris positius	511	551
Resultats extraordinaris negatius	-6.929	-2.770
	4.933	-26

Nota 13 Posicions netes en moneda estrangera

A final d'any 2008 i 2007, el Grup té les següents posicions significatives en divises (en milers d'euros):

2008	Actius	Passius	Posició Neta
Euros	5.159.781	5.183.963	-24.182
US dòlars	553.128	589.665	-36.537
Francs suïssos	160.658	161.539	-881
Lliures esterlines	71.836	32.409	39.427
Iens japonesos	35.354	13.315	22.039
Dòlars canadencs	19.974	19.946	28
Altres divises	17.249	17.143	106
	6.017.980	6.017.980	

2007	Actius	Passius	Posició Neta
Euros	4.016.558	4.020.154	-3.596
US dòlars	551.694	547.291	4.403
Francs suïssos	62.014	61.422	592
Lliures esterlines	216.948	217.911	-963
Iens japonesos	28.291	28.621	-330
Dòlars canadencs	17.410	17.410	—
Altres divises	17.213	17.319	-106
	4.910.128	4.910.128	

Els tipus de canvi aplicats a final d'any s'obtenen de fonts fiables de mercat (vegeu la nota 3.4).

Nota 14 Derivats financers

14.1 Anàlisi dels derivats financers

El 31 de desembre de 2008 i 2007, el Grup presenta les següents posicions en derivats financers, no cotitzats en mercats organitzats (valors nominals en milers d'euros).

2008	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Més de 5 anys	Total
Operacions fermes				
Compravenda de divises	2.783.420	1.621	—	2.785.041
Permutes de tipus d'interès	219.700	29.865	501.275	750.840
Credit Default Swap	92.079	10.000	—	102.079
Futurs	—	—	—	—
Operacions opcionals				
Opcions	1.639	7.732	101.720	111.091
	3.096.838	49.218	602.995	3.749.051

2007	Menys d'1 any	D'1 a 5 anys	Més de 5 anys	Total
Operacions fermes				
Compravenda de divises	3.970.074	—	—	3.970.074
Permutes de tipus d'interès	1.612.876	22.500	508.715	2.144.091
Credit Default Swap	100.000	20.000	—	120.000
Futurs	—	—	—	—
Operacions opcionals				
Opcions	4.434	11.084	171.059	186.577
	5.687.384	53.584	679.774	6.420.742

A data de tancament, aquestes posicions en derivats financers eren utilitzades com a instruments de cobertura d'actius i passius propis i en contrapartida de posicions obertes de clients (vegeu les notes 3.11 i 14.2).

A 31 de desembre de 2008 i 2007 no hi havia operacions contractades en mercats reglamentats.

14.2 Tractament de les cobertures

Els derivats financers utilitzats com a cobertura de riscos de mercat específics estan assignats individualment a les partides d'actiu, passiu o comptes d'ordre que cobreixen, i són inicialment registrats al preu de cost. Els contractes Forward sobre divises són posteriorment ajustats al valor de mercat, i aquestes fluctuacions s'apliquen al compte de resultats. Les fluctuacions de mercat d'aquestes posicions de cobertura són seguides i controlades per models de RiskMetrics i ALM II (gestió d'actius i passius).

Nota 15 Actius cedits en garantia

Crèdit Andorrà té comptabilitzat, a 31 de desembre de 2008, un import de 5.612 milers d'euros (2007: 4.939 milers d'euros) en concepte de garanties exigides per operacions de futurs contractades per compte de tercers en mercats reglamentats. També té registrat un import de 25.430 milers d'euros corresponent a dipòsits amb intermediaris financers en concepte d'actius cedits com a garantia dels seus compromisos (2007: 10.363 milers d'euros).

Nota 16 Operacions amb entitats i persones vinculades i amb entitats del Grup

Atès que aquests estats financers són consolidats, no hi ha operacions amb entitats ni persones vinculades o entitats del Grup que no hagin estat consolidades per integració global, que representin més del 10% dels fons propis del balanç i/o del 5% del resultat de l'exercici del compte de pèrdues i guanys.

2008	Accionistes	Consell d'Administració		Direcció General	Societats	Altres parts vinculades
		Accionistes	No accionistes			
Persones físiques	—	—	—	—	—	—
Persones jurídiques	—	—	—	—	—	—
Saldos						
Actiu	—	—	—	—	—	—
Inversions creditícies, bancs i entitats de crèdit	—	—	—	—	—	—
Comptes de periodificació	—	—	—	—	—	—
Passiu	—	—	—	—	—	—
Intermediaris financers	—	—	—	—	—	—
Dipòsits a termini	—	—	—	—	—	—
Comptes de periodificació	—	—	—	—	—	—
Transaccions amb l'accionista principal	—	—	—	—	—	—
Interessos i rendiments assimilats	—	—	—	—	—	—
Interessos i rendiments assimilables	—	—	—	—	—	—
Altres	—	—	—	—	—	—
Comptes d'ordre	—	—	—	—	—	—

A 31 de desembre de 2008 no hi ha cap operació amb cap accionista ni membre del Consell d'Administració i/o Direcció General (no accionistes) que representi més del 10% dels fons propis del balanç i/o del 5% del resultat de l'exercici del compte de pèrdues i guanys.

Totes les operacions amb entitats i persones vinculades estan en condicions de mercat.

Nota 17 Control i gestió del risc

La gestió i el control de riscos ha estat sempre un dels objectius prioritaris de Crèdit Andorrà i, a aquest efecte, s'ha desenvolupat la infraestructura necessària, els mètodes i els controls interns.

La política i els límits de risc els estableix i els supervisa un comitè denominat Comitè d'Actius, Passius i Riscos (amb funcions equivalents a l'ALMCO, Assets and Liabilities Management Committee). Aquest comitè, entre altres funcions, aprova les polítiques de risc que afecten la gestió d'actius i passius de l'entitat i els mandats de gestió. Així mateix, el comitè marca i revisa els límits de contrapartida amb els bancs i entitats supranacionals i/o privades. Paral·lelament, amb l'objectiu d'evitar concentracions de risc, s'estableixen límits per als emissors d'instruments financers, ja siguin dins o fora del balanç de Crèdit Andorrà.

Totes les actuacions d'aquest comitè tenen en compte les disposicions de l'INAF, que és l'organisme nacional andorrà que exerceix les tasques de regulació, control i supervisió de l'activitat financera del país i de les noves

tendències reguladores, segons les directrius del Nou Acord de Capital de Basilea que posa èmfasi en l'increment de sensibilitat als riscos i a la seva gestió.

Crèdit Andorrà, des de ja fa uns anys i sense deixar de banda els mètodes clàssics de control de risc, ha implantat en tots els àmbits de la gestió de risc la metodologia *Value-at-Risk* (VaR). Mitjançant tècniques estadístiques i estocàstiques, el VaR proporciona una mesura de risc. Formalment, el VaR és una xifra sintètica que indica la pèrdua màxima esperada, per a un interval de confiança específic, del valor d'una cartera en un període de temps fixat.

Gestió del risc de mercat

El VaR de risc de mercat es calcula diàriament per l'horitzó d'un dia i amb un interval de confiança del 95% pel conjunt de les carteres de l'entitat. Periòdicament es trameta als membres del Comitè Executiu i del Comitè d'Actius, Passius i Riscos un informe detallat que indica el VaR amb horitzons temporals i intervals de confiança diferents. Aquestes mesures de VaR permeten, entre d'altres, fer un test d'integritat i consistència. En aquest període, el VaR mitjà diari de les carteres de renda variable, calculat amb un interval de confiança del 95% i un horitzó temporal d'un dia, ha estat de 147,6 milers d'euros, amb un màxim i mínim de 597,8 milers d'euros i 61,2 milers d'euros respectivament, enfront del límit de risc autoritzat de 200 milers d'euros.

Per al conjunt de les carteres d'inversió, el VaR mitjà diari calculat al 95% de nivell de confiança ha estat de 1.400,2 milers d'euros amb un màxim i mínim de 2.160,5 milers d'euros i 520 milers d'euros respectivament, davant el límit de 5.000 milers d'euros de risc autoritzat.

L'anàlisi d'aquest informe es complementa amb les proves de *Backtesting*. Durant l'exercici 2008, les proves de *Backtesting* han mostrat que tant els guanys com les pèrdues han evidenciat un comportament més voluble de l'esperat estadísticament per les situacions d'alt estrès que s'han produït en els mercats financers. Així doncs, el VaR diari del conjunt de les carteres de renda variable amb un nivell de confiança del 95% ha estat excedit en el 6,1% dels casos al llarg de tot l'any 2008, davant el 5% esperat. Per al conjunt de les carteres d'inversió, el VaR diari amb un nivell de confiança del 95% ha estat excedit en el 8,8% dels casos al llarg de tot l'any.

Gestió del risc de crèdit

A final de l'any 2008, del total exposat de risc de crèdit, els dipòsits interbancaris representaven el 32,5%, la cartera de valors el 15,0% i els crèdits a la clientela el 52,5% restant.

Pel que fa als dipòsits interbancaris i a la cartera de valors, Crèdit Andorrà també ha implantat el VaR de crèdit com a eina de gestió i control. Aquest càlcul es duu a terme mitjançant l'aplicació anomenada "CreditManager", desenvolupada per J.P. Morgan. Crèdit Andorrà segueix el VaR de crèdit amb un horitzó temporal d'un any i un interval de confiança del 99%.

A final d'any, el VaR de crèdit de la cartera de valors i dipòsits interbancaris ha estat de 25.100,9 milers d'euros sobre un total d'exposició a risc de 2.337.109,7 milers d'euros. Aquest VaR de crèdit és lleugerament superior al límit de risc establert de 22.000 milers d'euros pel Comitè d'Actius, Passius i Riscos. Aquest excés és degut a l'increment dels diferencials de crèdit observats en el mercat. Per altra part, aquest nivell de VaR de crèdit equivaldria a tenir una cartera amb un ràting mitjà d'AA.

Dintre del risc de crèdit es presta una atenció particular al risc de contrapartida i al risc país. Aquests són regularment monitoritzats, respectant sempre els límits establerts.

Gestió del risc de tipus d'interès i divises

Crèdit Andorrà ha prestat tradicionalment una atenció especial a mantenir la més estreta relació entre la inversió i el seu finançament. Per aquest motiu, el Comitè d'Actius, Passius i Riscos no ha establert cap límit ordinari que permeti establir posicions obertes; per tant, qualsevol *gap* que no correspongui al desenvolupament normal de l'activitat diària ha de ser prèviament autoritzat.

El control d'aquests riscos es realitza mitjançant l'aplicació "ALM II". L'exposició al tipus d'interès conseqüència dels *gaps* entre la inversió i el finançament és molt limitada. De fet, a final de 2008, un desplaçament paral·lel de la corba de tipus d'interès de totes les monedes d'un 1% hauria tingut un impacte inferior al 5,3% dels fons propis.

El risc de liquiditat, entès com aquell risc que es deriva de la dificultat de l'entitat de correspondre als seus pagaments o d'obtenir fons per a aquests pagaments, es gestiona a través de les eines de gestió mencionades anteriorment.

El risc de divisa és igualment objecte d'un seguiment diari tant per les operacions de comptat com per les operacions a terme. Al tancament de l'any, la posició oberta en risc de divisa ha estat, consolidat en euros, de 2.816,3 milers d'euros davant el límit establert de 5.000 milers d'euros.

Gestió del risc operacional

El Comitè de Basilea defineix el risc operacional com el risc de pèrdua directa o indirecta causada per error o omisió dels processos, persones i sistemes interns o per esdeveniments externs.

Crèdit Andorrà ha continuat desenvolupant l'estructura organitzativa i l'establiment de les capacitats necessàries que garanteixen l'adaptació a l'Acord de Capital de Basilea pel que fa a la mesura i gestió del risc operacional.

Nota 18 Altres comptes d'ordre

A continuació es detalla la composició segons el tipus dels valors i altres títols dipositats i en custòdia de tercers a final d'any (en milers d'euros):

	2008	2007
Renda variable	1.031.871	2.197.251
Renda fixa	1.593.421	1.748.796
Parts d'organismes d'inversió no gestionats pel Grup	860.503	2.019.016
Altres	447.506	496.386
	3.933.301	6.461.448

El detall de l'epígraf "Altres comptes d'ordre" a final d'any (en milers d'euros) és el següent:

	2008	2007
Garanties i compromisos rebuts	404.973	495.656
Títols propis no cotitzats i fidúcies	263.710	575.433
Actius molt dubtosos	43.027	38.767
Altres	63.586	105
	775.296	1.109.961

D'acord amb el comunicat d'aclariment de què disposa el Pla Comptable del Sistema Financer Andorrà, 169/06 de l'INAF, publicat el 12 d'octubre de 2006, en l'apartat V. Altres comptes d'ordre amb funcions exclusives de control administratiu, el deute públic emès pel Govern d'Andorra es registra en el punt "Valors i títols propis no cotitzats" i les accions de Crèdit Andorrà SA, valorades pel seu valor nominal, es registren en el punt "Fidúcies".

Nota 19 Compliment de les normes legals

19.1 Llei de regulació dels criteris de solvència i de liquiditat de les entitats financeres

El Consell General del Principat d'Andorra, en la seva sessió del 29 de febrer de 1996, va aprovar la Llei de regulació dels criteris de solvència i de liquiditat de les entitats financeres ("la Llei").

D'acord amb la Llei, Crèdit Andorrà SA ha de mantenir unes ràtios específiques relatives a mesures quantitatives de partides d'actiu, passiu i certs comptes d'ordre del Banc calculades sota criteris comptables, així com opinions qualitatives sobre els components, valoració de risc i altres factors.

Aquesta Llei obliga a mantenir una ràtio de solvència, formulada a partir de les recomanacions del "Basel Committee on Banking Supervision", com a mínim del 10% del risc ponderat dels actius. Així mateix, obliga les entitats financeres a mantenir una ràtio de liquiditat, com a mínim del 40%.

A continuació es detallen les ràtios de solvència i de liquiditat a 31 de desembre de 2008 i 2007 en comparació amb els requeriments legals anteriorment esmentats:

	Ràtio actual del Banc		Ràtio legal mínima
	2008	2007	
Ràtio de solvència	20,37%	18,84%	10%
Ràtio de liquiditat	70,08%	60,46%	40%

Cal esmentar que el càlcul de la ràtio de solvència es calcula segons el comunicat de l'INAF núm. 159/04 de Requeriments de Fons Propis. Aquest comunicat, de caràcter tècnic vinculant, complementa la Llei de regulació dels criteris de solvència i liquiditat de les entitats financeres, del 29 de febrer de 1996, i té com a objectiu fomentar una major seguretat i estabilitat del sistema financer andorrà amb la incorporació de cobertura als riscos de mercat.

La Llei limita, addicionalment, la concentració de riscos a favor d'un mateix beneficiari al 20% dels fons propis del Banc. D'altra banda, estableix que la concentració de riscos que individualment superin el 5% dels fons propis no pot superar el límit del 400% dels esmentats fons propis. Així mateix, els saldos o transaccions mantinguts amb membres del Consell d'Administració no poden superar el 15% dels fons propis.

Durant l'exercici present, el Banc ha complert els requeriments continguts en aquesta Llei. La màxima concentració de risc assolida a favor d'un mateix beneficiari ha estat del 18,81% dels fons propis de l'entitat bancària. El conjunt de crèdits, descomptes i altres operacions que generen risc individual de crèdit en excés d'un 5% dels fons propis del Banc no ha sobrepassat el 70,70%.

19.2 Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional

El 24 de juliol de 2001 va entrar en vigor l'actual Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional, que substituïa l'antiga Llei de protecció del secret bancari i de prevenció del blanqueig de diners o valors producte del crim, de 1995.

En compliment d'aquesta Llei, l'Entitat estableix una sèrie de procediments de control i comunicació interna a fi de protegir el secret bancari i de prevenir i impedir operacions de blanqueig de diners i de finançament del terrorisme. En aquest sentit, s'han dut a terme programes específics de formació.

En la seva sessió de l'11 de desembre de 2008, el Consell General del Principat d'Andorra ha aprovat la Llei de modificació de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional. Aquesta modificació de la legislació andorrana de lluita contra el blanqueig i contra el finançament del terrorisme, que entrarà en vigor els propers mesos, actualitza l'actual Llei, l'adapta als estàndards internacionals en la matèria i l'harmonitza amb les lleis equivalents de l'entorn europeu.

19.3 Llei de regulació de coeficients d'inversió obligatòries

El Consell General del Principat d'Andorra, en la seva sessió de 30 de juny de 1994, va aprovar la Llei de regulació del coeficient d'inversions obligatòries. Aquesta Llei obliga a mantenir un coeficient d'inversió en fons públics andorrans a les entitats que tenen dins de les seves activitats la recepció de dipòsits del públic i que els utilitzen en la concessió de crèdits i altres inversions.

Deute públic

En compliment d'aquest coeficient, Crèdit Andorrà SA té subscrits a 31 de desembre de 2008 i 2007, 105.292 milers d'euros en deute públic del Principat d'Andorra, emissió del 31 de desembre de 2005 amb venciment el 31 de desembre de 2009 i tipus d'interès de l'Euríbor a un any, establert el primer dia hàbil de cada any. L'import es troba registrat en l'epígraf "Cartera de valors - Obligacions i altres títols de renda fixa" del balanç de situació adjunt (vegeu la nota 6.4).

Programa de finançament de l'habitatge

També resulten computables com a fons públics els préstecs concedits dins d'un programa qualificat d'interès nacional i social i destinat al finançament privilegiat de l'habitatge, aprovat pel Govern d'Andorra el 26 d'abril de 1995. Els préstecs concedits per aquest concepte suposaven, a 31 de desembre de 2008 i 2007, l'import de 744 i 947 milers d'euros, respectivament, i es registren en l'epígraf "Inversions creditícies - Préstecs i crèdits a clients" dels balanços de situació. Aquests préstecs meriten un tipus d'interès anual fix del 6% (vegeu la nota 5.3).

Reserves en garantia

El Consell General del Principat d'Andorra, en la seva sessió de l'11 de maig de 1995, va aprovar la Llei de regulació de reserves en garantia de dipòsits i d'altres obligacions operacionals a mantenir i a dipositar per les entitats enquadrades en el sistema financer. Aquesta Llei obliga, a les entitats enquadrades en el sistema financer andorrà, a mantenir entre els seus recursos permanents unes reserves mínimes de fons propis en garantia de les seves obligacions operacionals de fins al 4% de les inversions totals de les entitats, deduïdes les realitzades amb fons propis i fons d'origen bancari.

El Govern d'Andorra, en la seva sessió de 26 de març de 2003, va aprovar el Decret relatiu a les condicions per aplicar als dipòsits de les reserves en garantia constituïts per les entitats enquadrades en el sistema financer

i els dipòsits homologables com a fons públics a l'efecte del compliment del coeficient d'inversions obligatòries constituïts per les entitats bancàries. D'acord amb aquest Decret, el percentatge efectiu que s'aplica en el càlcul de les reserves en garantia a dotar per les entitats bancàries és de l'1,25% del volum de les inversions de l'entitat per a tots els conceptes, amb deducció de les efectuades amb fons propis i d'origen bancari. La base neta sobre la qual s'aplica el percentatge fixat amb anterioritat queda establerta a partir de les xifres del balanç individual de l'Entitat a 31 de desembre de 2002. En conseqüència, la quantitat constituïda per Crèdit Andorrà SA, per aquest concepte, ha estat de 33.063 milers d'euros.

D'acord amb l'esmentada Llei, les entitats emmarcades en el sistema financer andorrà han de constituir i mantenir invertit obligatòriament l'import de les reserves en garantia en dipòsits amb l'INAF. Concretament, el Grup Crèdit Andorrà té invertits 46.245 milers d'euros, que corresponen a 33.063 milers d'euros de Crèdit Andorrà SA, 12.972 milers d'euros en compliment de les obligacions assumides de l'entitat bancària CaixaBank SA i 210 milers d'euros de la gestora de fons Crediinvest SA.

La situació i remuneració d'aquests dipòsits ha estat durant l'any 2008 i 2007 la següent (en milers d'euros):

2008			
Inversions obligatòries	Dipòsit	Tipus d'interès	Període
Crèdit Andorrà SA	46.035	4,338%	31 de desembre 2007 – 31 de gener 2008
		4,265%	31 de gener 2008 – 31 de desembre 2008
Crediinvest SA	210	4,338%	31 de desembre 2007 – 31 de gener 2008
		4,265%	31 de gener 2008 – 31 de desembre 2008
46.245			

2007			
Inversions obligatòries	Dipòsit	Tipus d'interès	Període
Crèdit Andorrà SA	33.063	3,630%	29 de desembre 2006 – 30 d'abril 2007
		4,083%	30 d'abril 2007 – 31 de desembre 2007
Crèdit Capital Immobiliari SAU (*)	12.972	3,630%	29 de desembre 2006 – 30 d'abril 2007
		4,083%	30 d'abril 2007 – 31 de desembre 2007
Crediinvest SA	210	3,630%	29 de desembre 2006 – 30 d'abril 2007
		4,083%	30 d'abril 2007 – 31 de desembre 2007
46.245			

(*) Anteriorment CaixaBank SA.

19.4 Llei d'aplicació de l'Acord entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Europea en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi en forma de pagament d'interessos

El Consell General del Principat d'Andorra, en la seva sessió del 21 de febrer de 2005, va ratificar l'Acord entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Europea pel que fa a l'establiment de mesures equivalents a les previstes a la Directiva 2003/48/CE del Consell en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi en forma de pagament d'interessos. Així mateix, en la seva sessió de 13 de juny de 2005, va aprovar la Llei d'aplicació de l'esmentat Acord.

En el present exercici, Crèdit Andorrà, en qualitat d'agent pagador, ha complert amb les obligacions contingudes en l'Acord i la seva Llei d'aplicació, i ha liquidat l'import de la retenció seguint l'establert en la legislació esmentada.

Nota 20 Esdeveniments més importants produïts amb posterioritat al tancament

A partir de la proposta del Ministeri de Finances, el Govern en la sessió del 23 de juliol de 2008 va aprovar el Pla General de Comptabilitat. Aquest Pla General de Comptabilitat és aplicable a la formulació dels estats financers de tots els empresaris, d'acord amb el que preveu la Llei 30/2007, de la comptabilitat dels empresaris, llevat de les entitats bancàries i altres entitats operatives del sistema financer. Aquest Decret ha entrat en vigor el dia 1 de gener de 2009 i s'ha d'aplicar als exercicis comptables que s'han iniciat a partir d'aquesta data.

El Consell General, en la seva sessió del dia 12 de juny de 2008, va aprovar la Llei 10/2008 de regulació dels organismes d'inversió col·lectiva de dret andorrà (OIC). Aquesta Llei té com a objectiu protegir els inversors i assegurar la transparència i el bon funcionament del mercat dels OIC. S'estableix un termini d'un any des de la seva entrada en vigor per efectuar les adaptacions necessàries i sol·licitar la corresponent inscripció a l'INAF dels OIC de dret andorrà o dels estrangers que siguin gestionats o siguin distribuïts a Andorra dins de la categoria corresponent. El Grup espera adaptar-se als requeriments de la nova Llei dins del termini establert.

Nota 21 Altres elements d'interès puntual

Crèdit Andorrà SA va constituir la Fundació Crèdit Andorrà, que va ser registrada al Principat d'Andorra el 15 de desembre de 1987, per un període de temps indefinit, tenint personalitat jurídica pròpia, nacionalitat andorrana i caràcter privat.

Aquesta Fundació, que neix sense afany de lucre, té per objecte contribuir al millor desenvolupament qualitatiu de la vida econòmica, cultural i social andorrana mitjançant l'assumpció, programació, dotació i realització d'objectius concrets. Entre aquests objectius caldria fer un especial esment a la concessió de beques d'estudis a persones que se'n facin mereixedores, per tal de facilitar l'assoliment de la millor formació possible en qualsevol àrea que pugui incidir en la millora de l'estructura econòmica, científica, educacional, cultural i de serveis del país.

Durant l'any 2008, i sempre amb la finalitat d'adaptar les seves actuacions a les necessitats del país, han estat tres els grans eixos sobre els quals s'han mogut les activitats dutes a terme per la Fundació Crèdit Andorrà: activitats socials, especialment destinades a la gent gran i a entitats que tracten amb persones discapacitades; activitats educatives, especialment la concessió de beques, i activitats culturals, incidint en aspectes pedagògics i en tots aquells àmbits que es troben directament relacionats amb el país, amb la seva història i amb el seu medi natural.

Amb motiu de l'entrada en vigor de la nova Llei 11/2008, del 12 de juny, de fundacions, es preveu que abans del proper 30 de juny de 2009 estarà a punt l'adaptació dels seus Estatuts i la seva inscripció al Registre de Fundacions.

INFORME DELS AUDITORS

Grup Crèdit Andorrà

KPMG Auditores S.L.
Edifici La Porta de Barcelona
Av. Diagonal, 682
08034 Barcelona

Telèfon +34 93 253 29 00
Fax +34 93 280 49 16
Internet www.kpmg.es

Informe d'Auditoria d'Estats Financers Consolidats

Als Accionistes de
Crèdit Andorrà SA

Hem auditat els estats financers consolidats adjunts de Crèdit Andorrà, SA (el Banc) i societats dependents (el Grup) a 31 de desembre de 2008 que inclouen el balanç de situació consolidat, el compte de pèrdues i guanys consolidat, l'estat d'origen i aplicació de fons consolidat i les notes consolidades per a l'exercici anual acabat en la data esmentada. Aquests estats financers consolidats són responsabilitat dels Administradors del Banc. La nostra responsabilitat és expressar una opinió sobre els esmentats estats financers consolidats basada en la nostra auditoria.

La nostra auditoria ha estat realitzada d'acord amb les normes internacionals d'auditoria. Les esmentades normes requereixen planificar i realitzar l'auditoria per obtenir una seguretat raonable de que els estats financers consolidats no contenen errors significatius. Una auditoria inclou l'examen, mitjançant la realització de proves selectives, de l'evidència justificativa de les xifres i de la informació dels estats financers. Així mateix, l'auditoria inclou l'avaluació dels principis comptables aplicats i de les estimacions realitzades pels Administradors del Banc, així com l'avaluació de la presentació global dels estats financers consolidats. Entenem que l'auditoria que hem realitzat proporciona una base raonable per a la nostra opinió.

En la nostra opinió, els estats financers consolidats de l'exercici 2008 adjunts expressen, en tots els aspectes significatius la imatge fidel del patrimoni consolidat i de la situació financera consolidada de Crèdit Andorrà, SA i societats dependents a 31 de desembre de 2008 i del resultat consolidat de les seves operacions i dels recursos consolidats obtinguts i aplicats corresponents a l'exercici anual acabat en la data esmentada, de conformitat amb els principis comptables i les normes de valoració establerts en el Pla del Sistema Financer Andorrà.

KPMG Auditores, S.L.

Francesc Gibert Pibernat
Socio

20 de març de 2009

KPMG Auditores S.L. firma española miembro de
KPMG International, sociedad suiza

Reg. Mer Madrid, T. 11.961, F. 90,
Sec. 8, H. M-188 007, Inscrp. 9
C.I.F. B-78510153

La responsabilitat social i Crèdit Andorrà

Crèdit Andorrà va ser la primera empresa d'Andorra a integrar la Responsabilitat Social en la gestió global del Grup. Des del 2003 publiquem un informe de RSC amb els estàndards del GRI. Des de l'any 2004 treballem en funció d'un **pla d'acció de responsabilitat social corporativa**, amb accions específiques que cal desenvolupar tant en l'àmbit ambiental com en el social.

Una visió transversal de l'any

L'Informe de Responsabilitat Social recull de manera acurada les actuacions que Crèdit Andorrà ha desenvolupat al llarg de l'any en matèria de RSC. El període cobert per la Memòria va de l'1 de gener al 31 de desembre de 2008, excepte les dades quantitatives de l'apartat de Medi Ambient, que van del 30 de setembre de 2007 al 30 de setembre de 2008. Per últim, les dades de l'apartat de Recursos Humans fan referència únicament a les societats del Grup ubicades a Andorra.

A continuació es destaquen les actuacions més rellevants i que ofereixen, a grans trets, una visió transversal de la pràctica de la RSC en el Grup.

Clients

Garantir una òptima qualitat dels productes i serveis que oferim ens permet ser transparents en la informació que facilitem als clients, i alhora satisfer sempre les seves necessitats i interessos. Aquest 2008 hem obtingut la certificació **ISO 9001:2000**, que avala la qualitat en la gestió dels nostres departaments de Tresoreria i Mercat de Capitals, i d'Administració de Mercats i Control. L'obtenció d'aquesta certificació **ISO 9001:2000** s'afegeix a la que ja disposa **Crediinvest**, societat gestora de fons d'inversió del Grup obtinguda l'any 2007. També hem renovat la **certificació GIPS** (Global Investment Performance Standards) per a Crediinvest i, per últim, aquesta Entitat ha adoptat els principis establerts en les **directives comunitàries MIFID** (Markets in Financial Instruments Directive), amb l'objectiu de millorar la qualitat del servei que oferim als nostres clients inversors, els quals obtindran beneficis reals en termes d'informació i de protecció dels seus interessos.

En relació amb els **productes socialment responsables**, com la targeta Clau Visa Unicef –col·laboració amb UNICEF–, el Fons d'inversió CF Sustainability i l'ampliació del Carnet Jove fins als 30 anys, cal afegir-hi com a novetats del 2008 el **Crèditbaixa**, el **Crèditsalut**, el **Pla Personal de Jubilació Garantit** i la **Nòminamiga**.

L'orientació de Crèdit Andorrà per a la satisfacció del client queda palesa amb els resultats d'enguany de les enquestes de satisfacció, que tant en el cas de Banca d'empresa com de Banca privada han obtingut una qualificació notable.

Principals indicadors	Valoració (escala 0 a 10)
Nivell de satisfacció general de clients de Banca d'Empresa	7,3
Nivell de satisfacció general de clients de Banca Privada	8,2
	Nombre
Nombre de targetes <i>Clau Visa Unicef</i>	790
	Euros
Donatius de clients amb la targeta <i>Clau Visa Unicef</i>	24.535
Aportació del Banc amb la targeta <i>Clau Visa Unicef</i>	29.240

Equip humà

L'evolució i el progrés dels darrers anys de Crèdit Andorrà ha estat possible gràcies a l'esforç i a la dedicació de tots els professionals que formen l'**equip humà**. Amb la finalitat de dotar l'Entitat dels recursos humans necessaris per al desenvolupament de l'estratègia del Grup, hem de destacar l'esforç fet pel Departament de Relacions Humanes per capacitar els nostres empleats per a la **internacionalització, en formació tècnica i en idiomes**. També cal destacar la possibilitat que s'ha ofert a tots els empleats d'internacionalitzar la seva carrera professional, optant a un lloc de treball fora de les nostres fronteres incentivat amb un paquet salarial i de beneficis socials específic per a les persones que hi participen.

Per assolir el repte de la internacionalització, Crèdit Andorrà ha apostat per una **plataforma de software bancari**, l'Avaloq, desenvolupada a Suïssa i que ens permetrà fer front a les necessitats de futur. Per assegurar l'èxit en la seva implantació, caldrà un important esforç personal i professional per part de tot l'equip humà.

Principals indicadors	Anys	Percentatges	Nombre de persones	Imports	Hores
Plantilla de Crèdit Andorrà					
Persones en plantilla	—	—	428	—	—
Persones discapacitades a la plantilla	—	—	3	—	—
Plantilla entre 31 i 45 anys	—	56%	—	—	—
Plantilla de nacionalitat andorrana	—	54%	—	—	—
Dones en plantilla (respecte al total de la plantilla)	—	41%	—	—	—
Dones en càrrecs directius (respecte al total càrrecs directius)	—	19%	—	—	—
Estabilitat					
Plantilla amb contracte indefinit	—	100%	—	—	—
Baixes voluntàries (respecte al total de la plantilla)	—	3,03%	—	—	—
Mitjana de permanència a l'empresa	14,43	—	—	—	—
Formació					
Plantilla que ha rebut formació	—	100%	—	—	—
Despesa en formació respecte a la massa salarial	—	4,45%	—	—	—
Inversió mitjana en formació per treballador/a	—	—	—	2.158,69	—
Mitjana d'hores de formació per treballador/a	—	—	—	—	69
Formació per a la prevenció de blanqueig de capitals i per a la lluita contra el finançament del terrorisme	—	—	—	—	—
Persones formades	—	—	469	—	—
Hores totals de formació	—	—	—	—	717,50
Hores totals de formació en prevenció de riscos laborals i en temes ambientals	—	—	—	—	469,25

▼ Imatges de les activitats extralaborals dels empleats de Crèdit Andorrà.

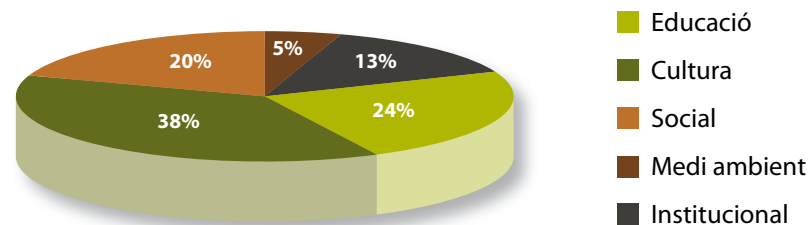

Comunitat

Una característica indissociable tant de Crèdit Andorrà com de la Fundació Crèdit Andorrà és el seu fort arrelament en la **societat del Principat d'Andorra**; per això, donem suport i coordinem **programes propis i col·laboracions amb entitats** que afavoreixen el desenvolupament global de la societat del territori. Continuem portant a terme iniciatives en diferents àmbits: **socioassistencial, educatiu, cultural, esportiu, ambiental i econòmic**.

Aquest 2008 la **inversió global** del Grup ha estat d'un 1,67% respecte al total de beneficis nets.

Inversió global consolidada del Grup (en percentatge)

▼ Campanya de sensibilització ambiental

Medi Ambient

Un cop assumit el compromís de mantenir el màxim nivell d'equilibri entre el desenvolupament de la nostra activitat i la **protecció i conservació del medi ambient**, any rere any invertim en iniciatives que tenen l'objectiu d'identificar, controlar i minimitzar el nostre impacte ambiental, així com sensibilitzar i conscienciar la ciutadania. Aquest compromís amb l'entorn també es fa extensiu a la xarxa d'oficines, implantant una sèrie d'accions de millora encaminades a incrementar la seva **eficiència energètica**.

Per a la gestió dels aspectes ambientals, des de l'any 2004 disposem d'un sistema de gestió mediambiental (SGMA) certificat segons la norma **ISO 14001:2004**. Com a novetat d'enguany, el SGMA ha iniciat un nou protocol amb l'objectiu de fer un estudi més acurat de tot el procés de **gestió dels residus**, des que es generen fins que reben el tractament final.

La col·laboració amb diferents iniciatives ambientals, com el Pla nacional de residus del Govern d'Andorra o el patrocini del programa *Elements*, mostren la voluntat del Banc per sensibilitzar el conjunt de la ciutadania.

Principals indicadors (milers d'euros)

Inversions i despeses en medi ambient (despeses en col·laboracions, obres i manteniment, formacions, auditories i marxandatge)	96.926,77
---	-----------

Resultats econòmics

La incorporació de criteris de sostenibilitat en la **gestió econòmica** de Crèdit Andorrà ens permet millorar i fer més transparent la gestió global del Banc. Els resultats i reconeixements obtinguts al llarg d'aquest darrer any avalen la nostra posició de lideratge en el sector financer d'Andorra. En aquest sentit, hem obtingut el guardó **Banc de l'Any d'Andorra 2008** per sisena vegada en els darrers set anys. D'altra banda, segons el rànquing Top 1000 (*), on figuren els bancs més capitalitzats del món, Crèdit Andorrà continua ocupant la posició 509, encapçalant la llista dels bancs d'Andorra. Per últim, hem renovat el ràting **Fitch Ratings**, amb un ràting a llarg termini **A**, un ràting a curt termini **F1**, un ràting individual **B** i un ràting de suport **3**, amb perspectiva estable.

- ▼ D'esquerra a dreta, Sr. Stephen Timewell, editor de la revista *The Banker*; Sr. Antoni Pintat, President del Consell d'Administració de Crèdit Andorrà; Sr. Josep Peralba, Conseller Delegat de Crèdit Andorrà; i Sr. Michael Buerk, periodista de la BBC.

Principals indicadors (milers d'euros)

Beneficis	85.005
Total recursos gestionats	8.812
Crèdits clients	2.902
Costos d'explotació	40.677
Despeses de personal	35.805
Inversions en patrocini i acció social	1.419
Impostos	15.570

Resum de les activitats de la Fundació Crèdit Andorrà

La Fundació Crèdit Andorrà és la nostra principal plataforma per treballar en benefici de la nostra comunitat en l'àmbit social, educatiu i cultural, i així s'ha demostrat al llarg de més de **20 anys d'activitat**, consolidant-se com la fundació amb l'abast més important del país.

Programes socials

Gent gran

El col·lectiu de la gent gran que participa en les diferents activitats organitzades en el marc de L'espai, el centre social d'activitats i formació per a la gent gran de la Fundació, és cada dia més nombrós i dinàmic. Les actuacions que s'han portat a terme cal emmarcar-les en tres àmbits. El primer, *L'espai de la informàtica*, ha acollit cursos d'iniciació a la informàtica i d'ampliació de coneixements, així com tallers especialitzats: Internet, fotografia digital, comptabilitat i edició de publicacions. A *L'espai de la mediateca*, a més de cursos de català oral i escrit, s'han desenvolupat diferents tallers (*Teatre, e-Crèdit, Portal web CASS, Reportatge fotogràfic, Iniciació als primers auxilis, Manipulació casolana d'aliments i nutrició*, entre d'altres), així com xerrades jurídiques sobre qüestions d'interès per a la gent gran. Finalment, *L'espai dels voluntaris*, seu de l'Associació de Gent Gran Voluntària (AVIM), ha acollit els tallers artístics organitzats per l'Associació i ha servit per organitzar altres activitats, com sortides culturals i els tallers d'informàtica destinats als pacients dels Serveis de Salut Mental de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell.

▼ L'espai acull tallers de formació per a la gent gran.

Malalties de gran impacte social

La vocació social de la Fundació Crèdit Andorrà ens fa tenir una atenció especial a les malalties de gran impacte social que, a més de concernir el propi malalt, tenen una repercussió evident en el seu entorn. Les accions promogudes, sovint en col·laboració amb les associacions que dediquen els seus esforços a vèncer les dificultats que malalts i familiars es troben en la lluita contra aquestes malalties, han estat essencialment l'organització de **conferències divulgatives** adreçades a tota la població –entre les quals podem destacar *Noves tècniques en el diagnòstic de la malaltia d'Alzheimer, Alimentació i qualitat de vida, Conviure amb la fibromiàlgia, La salut (ele)mental* o *Malaltia de Parkinson avui i reptes de futur*–, així com l'oferta de **tallers adreçats als malalts i als cuidadors**, com per exemple els titulats *Relaxació i respiració*, pensat per als familiars i cuidadors de malalts d'Alzheimer, *Arts escèniques*, específicament adreçat a les persones afectades d'esclerosi múltiple, *Mètodes de relaxament i energia*, destinat a les persones afectades per la fibromiàlgia o la síndrome de fatiga crònica, o *Relaxació dinàmica i benestar*, especialment pensat per a les persones afectades pel càncer de mama.

Col·laboracions socials

A més dels dos grans eixos de treball desenvolupats directament per la Fundació en el camp social, hem continuat treballant amb institucions i entitats, participant en l'organització d'altres iniciatives en aquest àmbit. A més de donar suport a les *IV Jornades de divulgació del coneixement*, organitzades per l'Associació de Becaris de la Fundació Crèdit Andorrà, hem mantingut i consolidat altres projectes, com la col·laboració amb la Societat Andorrana de Ciències, la Federació Esportiva Special Olympics Andorra –amb el lliurament d'un nou vehicle per al desplaçament dels atletes– o la contribució a l'Estratègia nacional per la nutrició, l'esport i la salut (ENNES), impulsada pel Govern d'Andorra per fomentar els hàbits saludables i l'exercici físic entre la població, en el marc de la qual cal destacar la celebració, per primera vegada, del dia nacional de l'esport per a tothom i la presentació de la conferència *Salut i gent gran*.

▼ Demostració de bàsquet en cadira de rodes el dia nacional de l'esport per a tothom.

- ▼ Crèdit Andorrà copatrocina les beques Fulbright

Programes educatius

Beques per a estudis i recerca

En l'apartat relatiu al suport per a la realització d'estudis específics hem continuat promovent la convocatòria de beques de la Fundació per a estudis professionals d'hoteleria i turisme, així com per a formacions de postgrau; enguany han estat seleccionats nou becaris, amb els quals s'eleva a 162 el nombre de joves que han gaudit de les **beques de la Fundació Crèdit Andorrà** des del 1988, any en què es va iniciar aquest programa. També hem participat en el copatrocini de les dues beques que anualment atorga el Comitè Bilateral Fulbright –creat pels governs del Principat d'Andorra i dels Estats Units d'Amèrica–, destinades a joves andorrans que volen cursar estudis de postgrau en un centre formatiu universitari nordamericà. La Fundació ha encetat, així mateix, una tercera via en l'apartat de concessió de beques de tercer cicle, mitjançant la signatura d'un conveni de col·laboració amb el Govern d'Andorra, destinades als joves del país que vulguin ampliar els seus coneixements o que es vulguin dedicar a la recerca. Finalment, també hem de destacar en aquest àmbit la institució, conjuntament amb el Govern d'Andorra i la Barcelona Graduate School of Economics, del **Premi Internacional Calvó Armengol**; aquest premi, que es convocarà cada dos anys, està dotat amb 30.000 euros i es destina a un economista o científic social de menys de 40 anys que hagi destacat per la seva contribució a l'estudi de les interaccions socials.

- ▼ Nous becaris de la convocatòria de beques de la Fundació Crèdit Andorrà 2008, amb el Sr. Antoni Pintat, President, Sr. Jaume Casal, Vicepresident, i Sr. Peralba, President de la Comissió Delegada de la Fundació Crèdit Andorrà.

Col·laboració amb la Universitat d'Andorra

Per cinquè any consecutiu, la Fundació ha mantingut el suport que dona a diferents activitats de la Universitat d'Andorra. Entre les accions formatives en les quals la Fundació ha col·laborat, volem destacar una nova edició del Cicle de perfeccionament professional –organitzat per L'Escola d'Informàtica i de Gestió i adreçat als alumnes de darrer curs de les formacions de l'Escola, però també obert als professionals del país–, el Curs de dret andorrà o el Programa de formació de llevadores, que suposa l'atorgament de dues beques per a les persones que vulguin realitzar aquests estudis. També han merescut el patrocini de la Fundació les edicions 2007-2008 i 2008-2009 del curs Òpera Oberta de formació continuada, que ofereix la Universitat d'Andorra amb el lideratge del Gran Teatre del Liceu de Barcelona. Finalment, volem fer esment de la participació en l'edició de la publicació *Delictes patrimonials*.

Programes culturals

Música

Fundació ONCA

Des de la Fundació ONCA, integrada pel ministeri del Govern d'Andorra responsable de la cultura i per la Fundació Crèdit Andorrà, aquest any ha estat afrontat des d'una perspectiva molt positiva, destacant entre les principals activitats desenvolupades els diferents cicles i concerts. Entre els presentats per l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra al Principat, ja sigui en format clàssic o de cambra, cal fer esment del *Concert de Sant Antoni*, del *Concert de la neu*, del *Concert de Primavera*, del *Concert d'Estiu Nit Italiana*, del *Concert Jardins de Casa de la Vall*, del *Concert de Santa Cecília* i del *Concert de Nadal*, a més d'altres actuacions en diferents festivals. A l'estranger hem pogut escoltar l'ONCA a Barcelona, en les diferents sessions de l'espectacle *So de corda*, als cicles *Tardes al Palau*, *Diumenges al Palau* i *Concerts al Petit Palau*, i en diferents actuacions privades, així com a Lisboa, a Saragossa –amb motiu de la celebració del Dia Nacional d'Andorra a l'Expo–, al Festival Pau Casals de Prada, o al concert d'aniversari del Teatre Auditori de Sant Cugat. Quant a les activitats de la Jove Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra, hem de fer especial esment del *Concert de Meritxell* i del treball dels *Solistes de la JONCA*, que han actuat en una dotzena de concerts, ja sigui en formació de quartet, de sextet o d'octet. Finalment cal dir que, a banda de la promoció concertística de l'ONCA i de la JONCA i d'altres activitats diverses de producció, la Fundació ONCA ha promogut un CD en el qual hi figura l'enregistrament de la *Simfonia núm. 1* i de la *Simfonia núm. 2 "Andorrana"* de Sergio Rendine, amb interpretació a càrrec de l'ONCA, i que ha fet l'encàrrec a aquest compositor d'una creació musical d'òpera, que portarà per títol *El somni de Carlemany*.

▼ Bebo i Chucho Valdés, al Festival Internacional Narciso Yepes.

Associació Festivals d'Ordino

L'Associació Festivals d'Ordino, integrada pel Comú d'Ordino i la Fundació Crèdit Andorrà, ha mantingut la seva activitat habitual durant el 2008. Fruit d'aquest treball, cal destacar l'organització del *Concert de Cap d'any*, amb la participació de l'Orquestra Simfònica del Vallès, així com la programació del Festival Internacional Narciso Yepes. Els concerts presentats en el marc del Festival van ser *Carmina Burana*, a càrrec de l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra (ONCA) juntament amb el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, l'Orfeó Català i el Cor Infantil de l'Orfeó Català, dirigits per Marzio Conti; *Les millors cançons de Sanremo*, de la mà de l'Orquestra Simfònica de Sanremo sota la direcció d'Antonino Manuli; *Solistes de la JONCA*, en el qual es va fer la presentació de la formació en octet de cordes; *Nit de gospel*, amb el reconegut grup familiar The Campbell Brothers; i *Ritmes de jazz cubà*, amb l'actuació dels pianistes Bebo Valdés i Chucho Valdés.

Fundació Amics dels Orgues

La Fundació Amics dels Orgues de les Valls d'Andorra, integrada per l'Arxiprestat d'Andorra i per la Fundació Crèdit Andorrà, també ha mantingut el 2008 un alt grau d'activitat. Entre aquesta activitat podem destacar la novena edició del Cicle Internacional d'Orgue, que va incloure els concerts *Dels cants ortodoxos a les òperes russes*, *L'esplendor de la música italiana per a orgue*, *Música per a orgue i percussió*, *Sonin les fanfàrries!* i *Evocació i descriptivisme en la música per a orgue*. També volem esmentar la segona edició del Cicle d'Orgue de Tardor, organitzat pel Comú de la Massana amb la col·laboració de la Fundació Amics dels Orgues. Per cloure aquest apartat, ens hem de referir a una nova activitat: les *Audicions d'orgue*. Aquesta iniciativa ha permès que, a través d'audicions en viu, més de mil escolars hagin pogut descobrir l'instrument i aproximar-se a la seva música.

Premi Carles Sabater

Aquest guardó està convocat pel Centre de la Cultura Catalana del Principat d'Andorra i compta amb la col·laboració de la Fundació Crèdit Andorrà, que és l'entitat que dota dels premis.

Teatre

Fundació Escena Nacional d'Andorra

Durant el 2008, els patrons de la Fundació Escena Nacional d'Andorra (Govern d'Andorra, Comú de la Massana i Fundació Crèdit Andorrà) han continuat donant suport a aquest projecte iniciat l'any anterior. Quant als seus

treballs, cal destacar la programació fixada per al 2008, amb accions com l'estrena a Andorra de les obres *Coral Romput*, i *Roses de gos* –en la producció de les quals ha participat l'ENA–, així com la producció i la representació d'*Un tramvia anomenat desig*. També cal fer esment de la programació del Teatre de Les Fontes de la Massana, amb la presentació de la lectura dramatitzada de l'obra *Quan encara no sabíem res*, text guanyador de l'edició 2007 del Premi de Teatre: 50è Aniversari Crèdit Andorrà, del recital *Música i paraula*, i del curtmetratge *El comte Yàcula*. Entre les altres activitats de l'ENA podem destacar la col·laboració amb l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra en la presentació de la producció *Andorra màgica en vuit dies*, la distribució de *Borís I (el rei d'Andorra)*, o l'organització de l'11a Mostra de Teatre Jove d'Andorra.

▼ Representació de l'obra de Tennessee Williams, *Un tramvia anomenat desig*.

Col·laboracions culturals

Com en altres ocasions, la Fundació Crèdit Andorrà ha participat en diferents iniciatives de diverses entitats i institucions culturals. Entre elles, ens hem de referir a la participació de la Fundació en el programa d'actes del Dia Nacional d'Andorra a l'Expo 2008 de Saragossa, mitjançant el conveni signat amb el Comissariat Nacional del Govern d'Andorra per a l'Expo, així com a la col·laboració amb el Cercle de les Arts i de les Lletres, que ha permès l'edició del vuitè volum de la col·lecció "Quaderns d'Estudis Andorrans".

Per a més informació es pot accedir a l'Informe complet de RSC i a la Memòria d'activitats de la Fundació Crèdit Andorrà a través de la web corporativa

www.creditandorra.ad

Xarxa d'oficines del Grup Crèdit Andorrà

Domicili social

Andorra la Vella
Av. Meritxell, 80
Principat d'Andorra
Tel.: 88 86 00
Fax: 88 86 01
Swift: CRDA AD AD
www.creditandorra.ad

Edifici Administratiu

Sant Julià de Lòria
C/ Isidre Valls, s/n
Tel.: 88 87 20
Fax: 88 87 21

Serveis Generals

Escaldes-Engordany
Av. Fiter i Rossell, 22
Cantonada vial Viladomat
Tel.: 88 89 50
Fax: 88 89 51

Oficines

Andorra la Vella
OFICINA SEU SOCIAL
Av. Meritxell, 80
Tel.: 88 86 00 - Fax: 88 86 01

OFICINA ANDORRA LA VELLA
Av. Príncep Benlloch, 25
Tel.: 88 81 00 - Fax: 88 81 01

OFICINA BAIXADA DEL MOLÍ
Av. Príncep Benlloch, 95
Tel.: 88 86 60 - Fax: 88 86 61

OFICINA PLAÇA REBÉS
Plaça Rebés, 3
Tel.: 88 83 60 - Fax: 88 83 61

OFICINA PRADA RAMON
C/ J. Maragall/Na Maria Pla
Tel.: 88 86 70 - Fax: 88 86 71

OFICINA PRAT DE LA CREU
C/ Prat de la Creu, 83
Tel.: 88 81 60 - Fax: 88 81 61

OFICINA SANTA COLOMA
Av. d'Enclar, 53
Tel.: 88 81 80 - Fax: 88 81 81

Canillo
OFICINA CANILLO
Plaça Major
Tel.: 88 84 60 - Fax: 88 84 61

OFICINA SOLDEU
Carretera General
Tel.: 88 84 90 - Fax: 88 84 91

Encamp
OFICINA ENCAMP I
Plaça del Consell
Tel.: 88 84 00 - Fax: 88 84 01

OFICINA ENCAMP II
Av. Copríncep Episcopal, 67
Tel.: 88 84 20 - Fax: 88 84 21

OFICINA PAS DE LA CASA
C/ Sant Jordi, 7
Tel.: 88 84 40 - Fax: 88 84 41

Escaldes-Engordany
OFICINA ESCALDES
Av. Carlemany, 42
Tel.: 88 82 00 - Fax: 88 82 01

OFICINA ENGORDANY
Av. del Pessebre, 27
Tel.: 88 82 80 - Fax: 88 82 81

OFICINA FITER I ROSSELL
Av. Fiter i Rossell, 22
Tel.: 88 82 60 - Fax: 88 82 61

La Massana
OFICINA LA MASSANA I
Av. Sant Antoni, 34
Tel.: 88 85 00 - Fax: 88 85 01

OFICINA LA MASSANA II
Av. el Través, 1 Ed. Tiffanis
Tel.: 88 85 70 - Fax: 88 85 71

OFICINA ARINSAL
Carretera General d'Arinsal
Tel.: 88 85 40 - Fax: 88 85 41

Ordino
OFICINA ORDINO
Carretera General
Tel.: 88 85 50 - Fax: 88 85 51

Sant Julià de Lòria
OFICINA SANT JULIÀ I
Av. Verge de Canòlich, 17-19
Tel.: 88 83 00 - Fax: 88 83 01

OFICINA SANT JULIÀ II
Av. Verge de Canòlich, 55
Tel.: 88 83 40 - Fax: 88 83 41

Crèdit Andorrà

Av. Meritxell, 80
AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra

Disseny, maquetació i impressió
Design, page make-up and printing
www.cege.es

ISBN: 978-99920-60-01-8
DL: B. 17855-2009

